

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie o godzinie 5 po południu z wyjątkiem dni poświątecznych.

Numer pojedynczy kosztuje w miejscu 5 centów, pocztą 8 centów. — Biuro Redakcji i Administracji ulica Czarnieckiego 1. 8. — Ekspedycja miejscowa w Agencji dzienników St. Sokołowskiego; Pasaż Hausmanna 1. 9. — Listy należy frankować.

Reklamacje otwarte wolne od opłaty.
Telefon Redakcji nr. 8.

Prenumerata z przesyłką pocztową wynosi rocznie 16 zł., półrocznie 8 zł., kwartalnie 4 zł., miesięcznie 1 zł. 35 ct. W miejscu: rocznie 12 zł., półrocznie 6 zł., kwartalnie 3 zł., miesięcznie 1 zł. Prenumerata zagraniczna: W Niemczech 1 zł. 60 ct. miesięcznie. We wszystkich innych państwach 1 zł. 90 ct. miesięcznie.

„Przewodnik naukowy i literacki“, dodatek miesięczny do „Gazety Lwowskiej“, otrzymują cało- i półroczni abonenci bezpłatnie, jednakże ci tylko, którzy prenumerują od 1 stycznia do końca czerwca lub od 1 lipca do końca grudnia, ćwierćroczni i miesięczni za dopłatą pierwszy 75 ct., drudzy 30 ct. — Przewodnik prenumerowany osobno kosztuje 4 zł.

Jednorazowe inseraty obliczają się po 7 centów, kilkorazowe po 6 centów od miejsca 1 wiersza

Ogłoszenia osób i zakładów prywatnych przyjmuje wyłącznie Agencja dzienników Stanisława Sokołowskiego Pasaż Hausmanna 1. 9; we Francji w Paryżu wyłącznie agencja pana Adama Boulevard Raspail Nr. 105 bis.

CZEŚĆ URZĘDOWA

Jego ces. i król. Apostolska Mość raczył najmiłościwiej wydać następujące Najwyższe pisma odrębne:

Kochani Berzeviczy! W uznaniu oddanych przez Pana Mej niezapomnianej, w Bogu spoczywającej Małżonce, Cesarzowej i Królowej Elżbiety, z ofiarą troskliwości i najzupełniejszym poświęceniem wiernych usług, nadaję Panu Mój order Żelaznej Korony pierwszej klasy z uwolnieniem od taksy.

Wiedeń, 21 września 1898.

Franciszek Józef w. r.

Kochana hrabino Harra ch! Uwalniając Panią w łasce ze stanowiska Wielkiej Ochmistrzyni Dworu Mej w Bogu spoczywającej Małżonki, Cesarzowej i Królowej Elżbiety, odczuwam potrzebę wyrazić Pani Moje najgorętsze podziękowanie za lojalną gotowość, z jaką podjęłaś się tego urzędu, oraz za poświęcenie, które okazałaś przy sprawowaniu śmiertelnych Szczałków zmarłej Cesarzowej.

Wiedeń, 21 września 1898.

Franciszek Józef w. r.

Jego ces. i król. Apostolska Mość raczył najmiłościwiej Najwyższem pismem odrębnym z 21 września b. r., przy sposobności rozwiązania Dworu s. p. Jej Cesarzowej Mości Cesarzowej i Królowej Elżbiety wyrazić tajemnemu radcy Franciszkowi hrabiemu Bellegarde Najwyższe podzięko-

wanie i Najwyższe uznanie za spełnianie z pełnem sumiennoci i wierności poświęceniem, znakomite usługi w charakterze wielkiego ochmistrza Dworu s. p. Jej Cesarzowej Mości, a damie Dworu Maryi Fiestetich-Tolna oraz lektorce Idzie Ferenczy w uznaniu ich wieloletnich, s. p. Jej Cesarzowej Mości z nieznuzonem poświęceniem oddawanych wiernych usług, nadać order Elżbiety pierwszej klasy.

Jego ces. i król. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 8 września b. r. zamianować najmiłościwiej zwyczajnego profesora położnictwa i ginekologii na Uniwersytecie w Krakowie dr. Antoniego Marsa, zwyczajnym profesorem tych przedmiotów na Uniwersytecie we Lwowie.

P. Minister wyznań i oświaty w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrznych zamianował dla egzaminów ścisłych mających się odbyć w roku szkolnym 1898/99 po myśli ordynacji o rygorach medycznych z 15 kwietnia 1872 (Dz. u. p. nr. 57) następujących funkcyjaryuszów:

Na Uniwersytecie w Krakowie:

Komisarzem rządowym lekarza powiatowego dr. Gustawa Bielańskiego, a jego zastępcą dyrektora szpitala św. Łazarza i tytularnego nadzwyczajnego profesora Uniwersytetu dr. Stanisława Ponikłę;

koegzaminatorem przy drugim rygorze medycznym praktykującego lekarza dr. Augusta Kwaśnickiego a jego zastępcą praktykującego lekarza dr. Franciszka Murdzińskiego;

koegzaminatorem przy trzecim rygorze medycznym nadzwyczajnego profesora

Uniwersytetu dr. Aleksandra Zarewicza, a jego zastępcą nadzwyczajnego profesora Uniwersytetu dr. Rudolfa Trzebieckiego.

Na Uniwersytecie we Lwowie:

Komisarzem rządowym (dla pierwszego rygoru medycznego) krajowego referenta sanitarnego, radcę Namiestnictwa dr. Józefa Merunowicza, a jego zastępcą krajowego inspektora sanitarnego dr. Józefa Barzyckiego.

Pan Minister wyznań i oświaty w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrznych zamianował dla egzaminów, mających się odbyć w roku szkolnym 1898/99 po myśli regulaminu o studiach i egzaminach farmaceutycznych z 16 grudnia 1889 (Dz. u. p. nr. 200) następujących funkcyjaryuszów:

Na Uniwersytecie w Krakowie przy egzaminach wstępnych egzaminatorami:

z fizyki: zwyczajnego profesora Uniwersytetu dr. Augusta Witkowskiego, z botaniki: zwyczajnego profesora Uniwersytetu dr. Ignacego Rostafińskiego, z chemii ogólnej: zwyczajnych profesorów Uniwersytetu dr. Karola Olszewskiego i dr. Juliana Schramma.

przy rygorze farmaceutycznym: komisarzem rządowym lekarza powiatowego dr. Gustawa Bielańskiego, a jego zastępcą fizyka miejskiego w Krakowie dr. Jana Buszka;

egzaminatorami: z chemii ogólnej i farmaceutycznej: zwyczajnych profesorów Uniwersytetu dr. Karola Olszewskiego i dr. Juliana Schramma;

z farmakognozji: zwyczajnego profesora Uniwersytetu dr. Józefa Łazarskiego;

asesorem aptekarza Eugeniusza Hellera;

na Uniwersytecie we Lwowie: przy egzaminach wstępnych egzaminatorami:

z fizyki: zwyczajnego profesora Uniwersytetu dr. Ignacego Zakrzewskiego z botaniki: zwyczajnego profesora Uniwersytetu dr. Teofila Ciesielskiego, z chemii ogólnej: zwyczajnego profesora Uniwersytetu dr. Bronisława Radziszewskiego;

przy rygorze farmaceutycznym:

komisarzem rządowym: krajowego referenta sanitarnego, radcę Namiestnictwa dr. Józefa Merunowicza, a jego zastępcą krajowego inspektora sanitarnego dr. Józefa Barzyckiego;

egzaminatorami: z chemii ogólnej i farmaceutycznej: zwyczajnego profesora Uniwersytetu dr. Bronisława Radziszewskiego;

z farmakognozji: zwyczajnego profesora Uniwersytetu dr. Wacława Sobierańskiego,

asesorem aptekarza Jakóba Piepasa-Poratyńskiego, a jego zastępcą aptekarza Karola Sklepińskiego.

CZEŚĆ NIEURZĘDOWA

Lwów, 26 września.

(Kółka rolnicze).

II.

Sprawozdania lustratorów handlowych dały sposobność przekonania się o rozmianach, jakie dzięki Towarzystwu Kółek rolni-

148)

KRZYŻACY

POWIEŚĆ HISTORYCZNA

PRZEZ

HENRYKA SIENKIEWICZA.

III.

(Ciąg dalszy).

— Oto jak blask prawdy zwycięża ciemności! — rzekł Rotger.

I potoczył zwycięskim wzrokiem po sali, pomyślał bowiem, że w głowach krzyżaków więcej jest obrotowości i rozumu, niż w polskich, i że to plemię zawsze będzie łupem i karmią Zakonu, równie jak mucha bywa karmią i łupem pajaka.

Więc porzuciwszy poprzednią układność, przystąpił ku księciu i począł mówić głosem podniesionym i natężonym:

— Nagródź nam, panie, nasze straty, nasze krzywdy, nasze łyzy i naszą krew! Twoim był ten piekielnik poddany, więc w imię Boga, z którego władza królów i książąt wypływa, w imię sprawiedliwości i Krzyża, nagródź nam nasze krzywdy i krew! A księżę popatrzał na niego w zdumieniu.

— Na miły Bóg! — rzekł — czegoż ty chcesz? Jeśli Jurand wytoczył w szaleń-

stwie waszą krew, zali ja mam za jego szaleństwo odpowiadać?

— Twoim był, panie, poddany — rzekł Krzyżak — w twojem księstwie leżą jego ziemie, jego wsie i jego gród, w którym więził sług Zakonu: niechaj więc chociaż ta majętność, niech chociaż te ziemie i ów bezbożny kasztel, staną się odtąd własnością Zakonu. Zaprawdę, nie będzie to godną zapłatą za tę szlachetną krew przelaną! Zaprawdę nie wskrzesi ona umarłych, ale może choć w części uspokoi gniew Boży i zetrze niesławę, która inaczej na całe to księstwo spadnie. O, panie! Wszędzie posiada Zakon ziemie i zamki, które łaska i pobożność chrześcijańskich książąt mu dają, jeno tu niemasz ni pędzi ziemi w jego władaniu. Niechże nasza krzywda, która o pomstę do Boga woła, choć tak nam się nagrodzi, abyśmy mogli powiedzieć, że i tu żywią ludzie, mający w sercach bojaźń Bożą!

Usłyszawszy to, książę zdumiał się jeszcze więcej i dopiero po długiej chwili milczenia odrzekł:

— Rany Boskie!... A wżdy, jeśli ten wasz Zakon tu siedzi, z czyjeje łaski, jeżeli nie z łaski przodków moich? Małoż wam jeszcze tych krajów, ziem i miast, które do nas i do naszego narodu niegdyś należały, a które dzisiaj są wasze? Żyję przecie jeszcze dziewczka Jurandowa, gdyż nikt wam o jej śmierci nie doniósł, wy zaś już chcecie sieroce wiano zagarnąć i sierocym chlebem wasze krzywdy sobie nagrodzić?

— Panie, przyznajesz krzywdę — rzekł Rotger — więc tak ją nagródź, jako ci twoje książęce sumienie i twoja sprawiedliwa dusza nakazuje.

I znowu rad był w sercu, gdyż myślał sobie: „Teraz nie tylko nie będą skarżyli,

ale będą jeszcze uradzali, jakby samym ręce umyć i z tej sprawy się wykręcić. Nikt już nie nam nie zarzuci, i sława nasza będzie jako biały płaszcz zakonny — bez skazy“.

A wtem ożwał się niespodzianie głos starego Mikołaja z Długolasu:

— Pomawiają was o cheiwość, i Bóg wie, czyli nie słusznie, bo oto i w tej sprawie więcej wam o zysk, niż o cześć Zakonu chodzi.

— Prawda! — odrzekli chórem rycerze mazowieccy.

A Krzyżak postąpił kilka kroków, podniósł dumnie głowę, i mierząc ich wyniosłym wzrokiem, rzekł:

— Nie przybywam tu jako poseł, jeno jako świadek sprawy i rycerz zakonny. Gotów czei Zakonu krwią własną do ostatniego technienia bronić!... Ktoby tedy, wbrew temu, co mówił sam Jurand, śmiał Zakon o uczestnictwo w porwaniu onego córki posądzać — niechaj podniesie ten rycerski zakład i niechaj zda się na sąd Boży!

To rzekłszy, rzucił przed nich rycerską rękawicę, która upadła na podłogę, oni zaś stali w głuchem milczeniu, bo choć jeden z nich radby był wyszerzyć miecz na krzyżackim karku, jednakże bali się sądu Bożego. Nikomu nie było tajno, że Jurand wyraźnie oświadczył, iż nie rycerze zakonni porwali mu dziecko, każdy przeto w duszy myślał, że jest słuszność, a zatem i zwycięstwo będzie po stronie Rotgera.

Ów zaś uzuchwiał się tem bardziej, i wsparłszy się w boki, zapytał:

— Jest-li taki, któryby podniósł tę rękawicę.

A w tem jakiś rycerz, którego wejścia poprzednio nikt nie zauważył, i który od niejakiego czasu słuchał przy drzwiach roz-

mowy, wystąpił na środek, podniósł rękawicę i rzekł:

— Jam ci jest!

I powiedziałszy to, rzucił swoją prosto w twarz Rotgera, poczem jął mówić głosem, który wśród powszechnego milczenia rozlegał się jak grzmot po sali:

— Wobec Boga, wobec dostojnego księcia i wszystkiego zacnego rycerstwa tej ziemi, mówię ci, Krzyżaku, że szczekasz jako pies przeciw sprawiedliwości a prawdzie — i pozywam cię w szranki na walkę pieszą, alibo konną, na kopie, na topory, na krótkie, alibo długie miecze — i nie na niewolę, jeno do ostatniego technienia, na śmierć!

W sali możnaby było słyszeć przelutującą muchę. Wszystkie oczy zwróciły się na Rotgera i na wyzywającego rycerza, którego nikt nie poznał, albowiem na głowie miał hełm, wprawdzie bez przyłbicy, ale z kolistym okapem, schodzącym niżej uszu, który zakrywał zupełnie górną część twarzy, na dolną zaś rzucał cień głęboki. Krzyżak nie mniej był zdumiony od wszystkich. Pomieszczenie, bladeść, i wściekły gniew mignęły mu tak po twarzy, jak błyskawica miga po nocnym niebie. Schwycił dłoń rękawicę, która, obsunawszy mu się z oblicza, zahaczyła się na końcu naramiennika, i zapytał:

— Ktoś jest, który wyzywa was sprawiedliwość Boską?

A ów odpiął sprzączkę pod brodą, zdjął hełm, z pod którego ukazała się jasna niłoda głowa i rzekł:

— Zbyszko z Bogdańca, mąż Jurandowej córki.

(Ciąg dalszy nastąpi).

czych przybrał handel wiejski, skupiający się w sklepikach Kółek. Oto na podstawie dat, przez organa Towarzystwa zebranych lub też przez władze przemysłowe dostarczonych, można śmiało twierdzić, iż suma kapitału własnego, w sklepikach Kółek rolniczych inwestowanego, dochodzi do miliona zł. (to 1.000 zł. w 1.000 sklepikach). Jest to wiele na 13 lat pracy i na stosunki handlowe wiejskie, jakie istniały przed założeniem Towarzystwa. Handel w tych sklepikach nie ogranicza się już jedynie na towary zwykłe, kramarskie, lecz coraz częściej obejmuje i inne towary, jak n. p. żelazne i łokciowe, a nie należą już do rzadkości wypadki zakupu lub sprzedaży na wspólny rachunek produktów rolnych, nasion, nawozów sztucznych, maszyn i narzędzi rolniczych.

Roczne obroty w tych sklepikach dochodzą po wsiach ludniejszych i miasteczkach do dziesiątek tysięcy, a osiągnięte z tych obrotów zyski obracane są częścią na opłacenie udziałów, częścią zaś na cele użyteczności publicznej lub na wspólne cele Kółka, jak zakupno własnego domu, sikawek, maszyn i narzędzi rolniczych i t. d. Sklepiki Kółek rolniczych dają wreszcie dobrze przygotowaną podstawę dla innych asoacji przemysłowo-handlowych lub kredytowych a więc dla spółkowych kas oszczędności i pożyczek, spółek mleczarskich i piekarni a nadto umożliwiają podjęcie przedsiębiorstw czasowych, jak dzierżawa prawa propinacji, myt i t. p.

W ten sposób powstały w ostatnim roku przy Kółkach rolniczych a za poparciem ze strony komitetu c. k. Towarzystwa rolniczego w Krakowie liczne spółki mleczarskie i kasy systemu Raiffeisena.

Koniecznym uzupełnieniem sklepików są hurtowne składy towarów. W tym kierunku zrobiono w roku 1897 znaczny krok naprzód. I tak krakowski związek handlowy rozszerzył swoją działalność na dział rolniczych artykułów a nadto utworzył filię w Rzeszowie, która od pierwszej chwili istnienia cieszy się znacznym obrotem. Dalej utworzono w Sokalu spółkę, zapotracując Kółka tamtejszego powiatu w doborowe i tanie towary. Wreszcie jest obecnie w toku utworzenie Związków handlowych w powiatach: tarnowskim, tłumackim i czortkowskim. Tam zaś, gdzie utworzenie stałego hurtownego składu okazało się na razie niemożliwym, jak n. p. w powiatach samborskim i sanockim, wpadły Kółka rolnicze w ostatnich czasach na szczęśliwą myśl zakupywania od czasu do czasu pewnych towarów na wspólny rachunek.

Zarząd główny spotyka się wprawdzie dosyć często z żalami na Związki handlowe o to, że sprzedają towar drogi i mniej dobry, mniema jednak, że te narzekania tylko w drobnej części są uzasadnione całkiem zresztą naturalnym brakiem rutyny w młodych jeszcze przedsiębiorstwach. W znacznej zaś mierze zdają się te zażalenia stać pochodzą, że odbiorcy porównują ceny towarów związkowych z cenami towarów konkurencyjnych, nie wchodząc wcale w ich jakość a co ważniejsza w ich wagę lub miarę!

W sprawie złączenia istniejących Związków handlowych w jeden wielki Związek, który rozporządza znaczny kapitałem i wielką ilością odbiorców, miałyby możność skutecznego działania, Zarząd główny zwołał w kwietniu 1897 konferencję przedstawicieli wszystkich istniejących Związków celem omówienia tego przedmiotu. Konferencja ta powzięła uchwały, zalecające fuzję istniejących Związków handlowych i składow hurtownych Kółek rolniczych w jedną instytucję centralną (Związek handlowy w Krakowie), posługującą się filiami.

Owozem tej akcyi jest na razie zaniechanie myśli tworzenia osobnego Związku w Rzeszowie, a natomiast założenie tamże filii Związku krakowskiego.

Zarząd główny zajmował się nadto organizacją prawną sklepików Kółek rolniczych i na wniosek komisji, którą wybrano dla tej sprawy jak i wogóle dla sprawy organizacji handlu, powzięł szereg uchwał.

Nie pominął też Zarząd główny tyłokrotnie poruszanej kwestyi ujęcia skupu i eksportu jaj w ręce handlowych organizacji Towarzystwa. Kółek, trudniących się na własną rękę skupem i sprzedażą jaj, jest już, zwłaszcza w zachodnich powiatach bardzo wiele. Chodziłoby tedy o to, aby ten skup zorganizować, potworzyć własne składy i wejść w bezpośrednią styczność z odbiorcami zagranicznymi.

Zarząd główny chce przysposobić ludzi, którzyby się tą akcją zająć umieli, wysłał na własny koszt pana Borkowskiego, nauczyciela praktycznych kursów w Czernichowie, za granicę dla studyowania warunków handlu jajami. Obecnie zaś nosi się z zamiarem powierzenia p. Schmidtowi, lustratorowi handlowemu, misji zorganizowania handlu jajami na razie na próbę w jednym tylko powiecie.

Praktyczny kurs handlowy w Czernichowie dał dobry rezultat. Z 16 uczniów, którzy ukończyli kurs cały znalazło umieszczenie 11 uczniów w sklepach Kółek rolniczych, 1 uczeń w prywatnym sklepie wiejskim (ojca), 2 uczniów w prywatnych sklepach miejskich.

W składzie grona nauczycielskiego zaszła w ciągu roku 1897 ta zmiana, że pan Cezar Porawski, nauczyciel rachunkowości, korespondencji i kaligrafii ustąpił, a miejsce jego zajął kierownik kursów dr. Stefczyk. Naukę kaligrafii powierzono p. Góratońskiemu, kierownikowi szkoły ludowej w miejscu. W połowie kwietnia objął obowiązki drugiego nauczyciela kursów p. Stanisław Dzierża, który otrzymał się siłą bardzo dodatnią. Kursa też, którego kuratorem jest p. Stanisław Olszewski em. c. k. radca szkolny, mieszkający w Krakowie, utrzymywane są subwencją krajową w kwocie 1200 zł. rocznie a nadto subwencją Związku handlowego Kółek rolniczych w Krakowie w kwocie 300 zł.

Uczniowie utrzymują z Zarządu głównego stypendya po 50 zł., a to dzięki ofiarności kuratora fundacyi stypendyjnej im. dr. Towarnickiego, który na ten cel wyznaczył na rok 1897 kwotę 700 zł.

† Najj. Cesarzowa i Królowa Elżbieta.

Na piątkowym posiedzeniu popołudniowym parlamentarnej komisji większości Izby posłów Rady państwa, uchwalono — jak wiadomo — na wniosek jej przewodniczącego JE. Apolinarego Jaworskiego jednomyślnie, wystosować imieniem całej większości Izby posłów do Najj. Pana pismieną kondolencję a to na ręce JE. P. Prezydenta Ministrów hr. Thuna. Zredagowanie tej manifestacji żałobnej powierzono posłom: JE. dr. Bilińskiemu, baronowi Dipaulemu i JE. hr. Palffyemu. Stosownie do tej uchwały, przewodniczący komisji parlamentarnej, JE. Apolinary Jaworski wręczył w sobotę P. Prezydentowi Ministrów hr. Thunowi pismo kondolencyjne z prośbą, o złożenie żałobnych wyrazów współczucia i lojalności u stóp Najwyższego Tronu. Pismo to opiewa:

„Ekscelencyjo! Niewyczerpane są łzy, które ludy Austrii wylewają wraz ze Swym Cesarzem i Królem u grobu ich Władczyni, zamordowanej niegodziwą dłońią zbrodniczą. Niezliczone są objawy najgłębszego bólu, jakiego odczuć mogą ludzie i najgwałtowniejszego, patryotycznego oburzenia, którymi miliony ludności swemu uwielbianemu Cesarzowi na wysięgi pospieszyły złożyć dowód, że Jego tak ciężko dotkniętemu sercu ofiarować mogą częściową przynajmniej pociechę w postaci nieograniczonej miłości i najgorętszej czci wszystkich ludów tej prastarej Monarchii dla ich dziedzicznego Władcy.

„Także Izba posłów na pierwszym swem posiedzeniu złoży wyraz tych uczuć całej ludności, którą reprezentuje. Zanim to jednak nastąpi, przedstawiciele większości Izby posłów odczuł gorącą potrzebę serca na wczorajszym swem zebraniu wspomnieć ze zgrozą o tym niegodziwym czynie, na którego określenie brak nazwy, a który zadął cios ich Monarsze, i wyraża całe oburzenie, jakim ostatnie to i największe nieszczęście Austrii serca ich napęłnia.

„Większość Izby posłów liczy wśród swych członków reprezentantów wszystkich niemal szczepów Austrii; miłość i wierność dla Najwyższej Dynastii były zawsze jej gwiazdą przewodnią; mocarstwowe stanowisko starożytnego Państwa Habsburgów było zawsze przedmiotem ich troskliwości.

„Reprezentanci tej większości znaleźli się obecnie przy pierwszym swem zebraniu w obliczu tej dla Państwa i Dynastii okropnej zbrodni, ale także w obliczu Najwyższego Manifestu, w którym nasz Najmilsiejszy Pan Sobie i Swym ludom dodaje otuchy i przeznaczeniu bohaterstwo czcota.

„Uczucia nasze poruszają się zatem w podwójnym kierunku. Oplakujemy najlepszą, najszlachetniejszą, jak najbardziej dobroczynną Monarchinię, którą zawistny los w podstępny sposób wyrwał austriackim ludom, zgoda nawet całej ludzkości. Podziwiamy jednak zarazem Bohatera na Tronie, który

nawet w sztylecie, jaki w anielskie serce Jego wiernej, pełnej zaparcia siebie Pocieszycielki śmiertelnie ugodził, widzi znak, że Opatrzność Boska powołuje Go do dalszego spełniania Jego ciężkich obowiązków Władcy.

„Za tym tedy wniosłem przykładem pragniemy niewzruszenie a z podniesionymi w górę sercami dalej postępować. Także i my pragniemy nie pozwolić, aby łzy tłumy nasz zapał do spełniania obowiązków, lecz umocnieni wniosłemi słowami Najwyższego Manifestu, z tem większą gotowością i z tem większą ofiarnością obstarwać za wszystkim, czego Nasz ciężko nawiedzony Cesarz i Pan od nas zażąda w interesie Najwyższej Dynastii i mocarstwowego stanowiska Dynastii.

„Upraszamy Ekscelencyę, aby naszą, pełną hołdu manifestację kondolencyjną, związaną z tem ślubowaniem, złożyć zechciał u stóp Najwyższego Tronu.

Wiedeń, dnia 24 września 1898.

W imieniu parlamentarnej komisji prawicy

Izby posłów:

Przewodniczący: Jaworski w. r. „

W sobotę rano odbyło się posiedzenie komitetu wykonawczego lewicy. Posiedzenie zajął poseł dr. Funke uroczystą manifestacją żałobną z powodu śmierci s. p. Najj. Pani. Uchwalono wysłać do P. Prezydenta Ministrów hr. Thuna złożoną z trzech członków deputację, aby za pośrednictwem P. Prezydenta Ministrów manifestację tę podać do wiadomości Najj. Pana.

* * *

Koło polskie posłów do Rady państwa w Wiedniu poświęciło pierwsze zebranie swoje uczczeniu pamięci Najjaśniejszej Pani. Pod wrażeniem strasznego ciosu, zebrało się Koło wczoraj w południe — jak z Wiednia telegrafują — w ogromnym komplecie. Prezes JE. Jaworski w prześlizgnięciu przemówieniu oddał cześć pamięci Najj. Cesarzowej. Znalazł podniosłe wyrazy dla oddania całego żalu, bólesci i oburzenia z powodu genewskiej zbrodni. Przedstawił idealną postać tej Królowej, Kobiety, Matki, której całe życie oddane było wszystkiemu, co dobre, piękne, której każdy krok znaczył się najszlachetniejszymi uczynkami, niósł miłosierdzie, pociechę, która była istną *Mater dolorosa*. Kraj nasz nie miał szczęścia przyjmować u siebie s. p. Cesarzowej i Królowej, otaczał Ją jednak najwyższą czcią i miłością. Zadrgał cały oburzeniem, gdy zwierzę w ludzkim ciele targnęło się morderczym żelazem na drogie życie. Mowca przedstawił następnie uczucia kraju w obec ukochanego Monarchy, wreszcie postawił dwa wnioski:

Koło urządzi solenną żałobną nabożność, którego urządzeniem zajmą się nasi kapłani-posłowie. Na znak żałoby, po tym jedynym przedmiocie, Koło zamyka posiedzenie. — Mowy prezesa wysłuchano stojąco, oba wnioski jednogłośnie przyjęto i posiedzenie zaraz po tem zamknięto.

* * *

Poseł chiński w Petersburgu Jang-Ju wraz z sekretarzem poselstwa Lon-Cseng-

BORSZOWIECCY.

POWIEŚĆ.

(Ciąg dalszy).

XII.

Święta Bożego Narodzenia sprowadziły hrabiego do Borszowiec na dni kilka.

Hrabina nie donosiła mężowi o pojawieniu się nowego ich kuzyna, obawiała się bowiem, że on także dozna niepokoju tej samej natury, jaki ona sama przeżyła. Ale Borszowiecki przyjął tę wiadomość dość obojętnie. Kłopotyły go sprawy majątkowe coraz bardziej; gotówka rozpyłyła się a dzięki gospodarce Gasiorskiego dochód z Borszowiec okazał się jeszcze mniejszy, niż za lat poprzednich. Trzeba było także pomyśleć o wyprawie Otyldy... Następowala wkrótce wypłata pensyi ludzi folwarcznych i służby...

Nie wesoły był biedny Borszowiecki, a Olenia znalazła, że źle wygląda... zmierzniał trapiący kłopotami...

Wypadało także postanowić coś co do przyszłości Artura, który wisiał w Borszowiecach w bezczynności... Kilka razy zdarzyło się teraz, że pan Borszowiecki bryztał synowi prawdą w oczy... zalecał go swym próżniactwem i apatją, której powodu ojciec nie rozumiał. Pani Borszowiecka, pragnęła bronić jednaka przed złym humorem ojca, ale rzeczywście i ona przyznać musiała, że Artura nie poznaje... Wśród takich

okoliczności, Olenia znów próbowała namówić brata do wyjazdu... Jeżeli rozpoczną się nieporozumienia i sprzeczki w tym domu dotychczas tak pełnym wesołości i swobody, to okropność... Lecz Artura nie przekonać nie było w stanie! Nie jeździł wprawdzie do Białej-wsi, nie starał się wilywać Hali, ale przesadywał po całych dniach w swoim pokoju, nie nie robiąc, ponuro zamyślony, lub przechadzał się powolnym krokiem, paląc papierosy jeden za drugim. To wszystko mogło doprowadzić ojca do irytacji, ojca, który wprawdzie nie grzeszył zbytkiem energii, ale starał się zawsze dokładnie pełnić swój obowiązek, nie opuszczając rak wtedy, gdy nadechodziła chwila działania lub niepowodzenia.

Olenia widząc irytację ojca i zmarnowanie matki, nie wyjawiając tajemnicy, która przynębiała Artura, napomknęła jednak oju, żeby namawiał syna do wyjazdu z Borszowiec.

— Niech jedzie gdzie chce! — mówiła. — Wieś mu nie służy widocznie... Niech się rozerwie, zobaczy inny świat, innych ludzi... Papus może potrafi go namówić... Ja na miejscu papusia, tobym rozkazała! — dodała z przynicieniem.

Hrabia westchnął głęboko; pomyślał sobie, że będzie to nowy wydatek dla jego szczupłej kasy... ale niech jedzie! nie ma ofiary, którejby się dla dobra dzieci nie uczyniło...

Propozycya hrabiego jednak odniosła ten sam skutek co prośby Oleni... Artur nie chciał ruszyć się z miejsca.

Nastąpiła jednak wkrótce pewna okoliczność, dzięki której sam Artur oznajmił rodzicom, że opuszcza Borszowiec na czas nieograniczony... Okolicznością tą było przybycie Mieczysława Borszowieckiego... Przy-

jechał w odwiedziny do pani Stareżyńskiej i Tadeusz przywołał go do Borszowiec.

W drodze już, na krótkiej przestrzeni pomiędzy Białą-wsią a Borszowiecami, Mieczysław objawiał żywe, choć poskramiane wzruszenie. Oglądał się w około, wpatrywał, szukając wspomnień!

— Niech się pan nie dziwi... — rzekł do Tadeusza — to mój kąt rodzinny, którego nie widziałem blisko lat trzydziści... Tak!... mam trzydziści trzy... a pigę lat liczyłem, gdyśmy opuścili Borszowiec, żeby nigdy nie wrócić...

— Nie dziwię się wcale — zapewnił Tadeusz. — Przykre musi być dla pana wrzenie?..

— Prędzej rzewne, niż przykre — wyznał. — Unikałem tego miejsca, nie będąc pewnym z jakimi wrażeniami przyjdzie mi się spotkać... Teraz już wiem... Będę szukał w tych stronach dzierżawy... ciągnie mnie tutaj.

— Depomogę w tem panu... może coś znajdziemy.

Dojeżdżali do żelaznej bramy pałacu. — Tu już kończą się moje wrażenia — rzekł Mieczysław — nie poznaję nie! Zdaje mi się, że dwór był gdzieś indziej?..

Tadeusz ukazał mu starą rudę, ukrytą między drzewami na lewo. Nie było już czasu na rozmowy. Zajechali.

Sztynni z początku, trochę nieufni — może im za wiele już było tych synów Zygmunta? — Borszowieccy zwolna oswajali się z nowym kuzynem, którego naturalność, w połączeniu z pewnego rodzaju rezerwą, najbardziej ich ujęła. Zupełnie przeciwnie jak „Francuzik“, Mieczysław mówił nie wiele, nie prawie o sobie samym, nie narzucał się, nie prawił o swoim kuzynostwie; pęknąc szcunku dla hrabiego, prosił, by mu pozwolił stryjem się nazywać.

— Nie mam żadnej rodziny, prócz tutaj... — rzekł tylko po prostu, przyznając, że mu chodzi o tę rodzinę...

Powierzchniowość jego przyjęcie czyściła wrażenie. Z postawy i ruchów przypominał dziwnie starego hrabiego, więcej niż Artur — syn rodzinny. Miał szare oczy, podobne do oczów Oleni, która je odziedziczyła po rodzinie ojca; z rysów jego powiewał pewny rodzaj melancholii, świadczący o niejednym zawodzie doznany w życiu, ale też posiadał wiele stanowczości, a to, co mówił, widać było, że myślał.

Pan Borszowiecki wciągnął go w rozmowę o rodzinie. Mieczysław odpowiadał zwięźle, trochę smutnie, opisując szczegóły pobytu za granicą, śmierć matki.

— Do dwudziestu kilku lat mego życia — mówił — sądziłem zawsze, że jesteśmy bogaci. Chodziłem na kursa inżynierii w Paryżu. Młody hrabia Borszowiecki, dzięki stosunkom i majątkowi ojca, miał przed sobą otwarte najpierwsze salony... Służyłem potem w wojsku, jako poddany austriacki — w Wiedniu... Przy końcu tej służby doszła mnie wiadomość o śmierci mego ojca, która nastąpiła w Dijon, gdzie ojciec zamieszkał, ożeniony z panną Bernard... Rodziny tej nigdy nie lubiłem... nie lubiłem kobiety, która zajęła miejsce mojej matki... brata mego, Juliusza, mało znałem, bywając rzadko w Dijon... Potem dowiedziałem się, że jesteśmy zrujnowani... Borszowiec, o których tyle od mego ojca słyszałem, zostały sprzedane na licytacyi... Wypadało wyrzec się roli wielkiego pana... szukać pracy! — kończył ze smutnym uśmiechem.

(Ciąg dalszy nastąpi).

N. S. J.

Oscang przybył do Wiednia i zjawił się w sobotę u pierwszego wielkiego ochmistrza Dworu gen. por. księcia Rudolfa Liechtensteina, aby złożyć kondolencję cesarskiego dworu chińskiego z powodu śmierci s. p. Najj. Pani.

Na ręce JE. Pana Namiestnika złożyli kondolencje kapłani dekanatu dynowskiego, oraz rada miasta Dynowa.

Za pośrednictwem c. k. starostów: w Brodach, nauczycielstwo, zebrane na konferencji w Łopatynie; w Wadowicach, urzędnicy starostwa, sądu, dyrekcji skarbu, podatkowi, gremium profesorów gimnazjalnych, dyrekcje szkół ludowych, Rada powiatowa, reprezentacje miast Wadowie, Kalwaryi, Andrychowa, Zatora i Lanckorony (nabożeństwa w kościołach i synagodze); w Skalskiej, rada gminna Bogdanówki oraz przełożenie zboru izraelskiego w Skalskiej (nabożeństwo w Bogdanówce w kościele 17 b. m., w Skalskiej w synagodze 22 b. m.); w Cieszanowie, rada gminna w Borchowie (20 b. m. nabożeństwo w kościele staraniem komendy huzarów i w synagodze); w Ropczycach, nauczyciele zebrani na konferencji okręgowej w tem mieście; w Jarosławiu, zwierzchność gminna w Radymnie (nabożeństwa w Radymnie: w kościele 14 b. m., w cerkwi 17 b. m.); w Kołomyi, Rada powiatowa (nabożeństwa 19 b. m. w kościołach obu obrządków staraniem Rady powiatowej, oraz w kościele OO. Jezuitów z inicjatywy zgromadzenia); w Rawie, urzędnicy sądu powiatowego w Uhnowie oraz rawski zbor izraelski (nabożeństwo 20 b. m. w kościele parafialnym z inicjatywy 12 batalionu strzelców; prócz tego w kościele OO. Reformatorów i w synagodze); w Zbarażu, gremium urzędników politycznych, sądowych i podatkowych, komisarz straży skarbowej, duchowieństwo, rada gminna Zbaraża i Klimkowiec, przedstawiciele obywatelstwa, kahał (nabożeństwa w świątyniach obu obrządków i w synagodze); w Przemyślanach grono nauczycielskie, zgromadzone na konferencji w Glinianach; w Krośnie nauczycielstwo, zgromadzone na konferencji w Dukli; w Kamionce Strumiłowej duchowieństwo gr. kat., gremium rady szkolnej okręgowej, rady gminne w Radziechowie, Staninie i Witkowie starym (nabożeństwo w cerkwi kamioneckiej 19 b. m.); w Żydaczowie rady gminne w Iwanowcach, Turadach, Międzyrzecach i Folwarkach żydaczowskich; w Białej zbor izraelski w Oświęcimiu (nabożeństwo w synagodze w Oświęcimiu 17 b. m.); w Strzyżowie zwierzchności gminne w Nowej wsi czudeckiej i w Kalembinie; straż ogniowa, Kółko rolnicze i spółka mleczarska w Kalembinie; w Zaleszczykach urzędnicy państwowi w Tłustem, zarząd szkoły w Kasperowcach.

Z inicjatywy prezydów obu Izb Rady państwa, Izby posłów i Izby panów, odbędzie się we wtorek w kościele wotynym w Wiedniu uroczyste żałobne nabożeństwo za spójność duszy s. p. Najjaśniejszej Pani.

Rada gminna w Radziechowie postanowiła jednogłośnie na nadzwyczajnym zgromadzeniu, odbytem w dniu 17 b. m., założyć w Radziechowie szpital miejski dla ubogich chorych pod wezwaniem patronki ubogich św. Elżbiety.

Koło polskie.

Koło posłów polskich do Rady państwa zebrało się wczoraj w Wiedniu po raz pierwszy po feryach parlamentarnych i odbyło dwa posiedzenia. Posiedzenie, które się odbyło w południe, było poświęcone manifestacji żałobnej z powodu zgonu s. p. Najj. Pani; przebieg jego wyrażony też jest w odpowiedniej rubryce.

Przebieg drugiego, popołudniowego posiedzenia, przedstawiają dzienniki w sposób następujący:

Prezes p. Jaworski zagaiwszy obrady i powitawszy zebranych zdał sprawę o wypadkach, które miały miejsce podczas odroczenia Izby posłów (od połowy czerwca) i podniósł, że zawsze działał w porozumieniu z komisją parlamentarną. Gdy P. Prezydent Ministrów hr. Thun zaprosił reprezentantów klubów na konferencję w sprawie językowej, wówczas reprezentanci Koła polskiego zajęli stanowisko odpowiadające tradycji i zasadom Koła. P. Prezydent Ministrów hr. Thun chciał po osiągnięciu porozumienia między Niemcami a Czechami uregulować kwestję językową w drodze ustawowej, ewentualnie przedłożyć Radzie państwa już gotowy projekt ustawy językowej. Polacy trzymali się tego stanowiska, iż sprawa ta należy do kompetencji Sejmów i żądali

w tym kierunku w uchwale pewnego zastrzeżenia. Komisja parlamentarna prawicy doradzała wniesienie projektu ustawy językowej do Izby tylko w razie zgody obu stron i postawiła pewne zastrzeżenia autonomiczne. Jak wiadomo nie przyszło na konferencji językowej do żadnego porozumienia.

Następnie kwestya językowa zeszła na plan drugi, a na pierwszy wysunęła się sprawa ugody austro-węgierskiej. Mowca nie wie, czy między obu Rządami nastąpiło porozumienie w sprawie ugody także co do wysokości kwoty. Ugoda przejdzie w drodze ustawy lub na podstawie §. 14. Mowca w myśl ducha Koła polskiego zawsze występował za parlamentarnem uregulowaniem ugody, a tylko w razie jakichś nieprzewidzianych przeszkód, w razie *force majeure* mógłby być zastosowany §. 14. Koło polskie innej drogi, jak parlamentarną, doradzać nie może; Polacy nie chcą i nie będą popierali żadnych eksperymentów konstytucyjnych.

Następnie zawiadomił p. Jaworski zebranych, że dzisiejsze posiedzenie Izby posłów zagai przewodniczący ze starszeństwa, dr. Zurkan i wypowie wspomnienie o s. p. Najj. Cesarzowej, poczem Izba bezzwłocznie przystąpi do wyboru nowego prezydium, a nowy prezydent wypowie mowę na cześć Najj. Pani i na znak żałoby zażnie posiedzenie, nie ustanawiając porządku dziennego na przyszłe posiedzenie. P. Jaworski wniósł, aby Koło głosowało za ponownym wyborem dawnego prezydium. Jedną z najbliższych posiedzeń Rady państwa poświęcone będzie wyborowi deputacji kwotowej, poczem na porządek dzienny przyjdzie sprawa ugody austro-węgierskiej. Losu tej sprawy mowca przewidzieć nie może. Klub chrześcijańsko-słowiański podniósł przeciw ugodzie pewne zarzuty, które atoli zdołano już załagodzić.

Wniosek p. Jaworskiego w sprawie ponownego wyboru dawnego prezydium uchwalono.

P. Henzel zapytuje, czy wszystkie kluby większości zgodziły się na sposób parlamentarnego traktowania ugody.

P. Jaworski odpowiada, że o ile wie, między wszystkimi klubami panuje w tej sprawie jednomyślność.

P. Merunowicz zapytuje, czy p. Barwiński na posiedzeniu klubu słowiańsko-chrześcijańskiego nie podniósł pewnych skarg.

P. Jaworski oświadcza, iż p. Barwiński żadnych skarg nie podnosił.

P. Rutowski zapytuje, czy p. Jaworski żywi nadzieję, iż ugoda będzie załatwioną w drodze parlamentarną; jak przewodniczący zapytuje się na kwestję aktywowania parlamentu, oraz jakich środków zamierzają użyć Rząd i prawica, ażeby parlament stał się czynnym.

P. Jaworski odpowiada na to, iż zwykłe, jeśli człowiek czego sobie życzy, to równocześnie ma nadzieję, że się to spełni. Tak samo jest ze sprawą ugody. Wprawdzie są wielkie trudności, ale być może, iż zdoła się je usunąć. Jedynym środkiem, którym prawica rozporządzać może, jest cierpliwość, ale cierpliwość o tyle, o ile zgadza się być z narodową powagą i honorem. Pozytywnej, pośredniczącej akcji nie możemy na razie rozwinąć. Cóż więc możemy zrobić? Czyż może domagać się od Rządu cofnięcia rozporządzeń językowych? Tego przecież nie uczynimy nigdy, również nie możemy lawirować między wiodącymi z sobą spór stronnictwami. W sporze tym nie chodzi dziś już o rozporządzenia językowe, tylko o hegemonię, o panowanie jednych albo drugich.

P. Sokołowski pyta się, czy między Rządami a większością istnieje porozumienie.

P. Jaworski odpowiada, iż istnieje obojętne zaufanie i że hr. Thun chce oprzeć się na prawicy.

P. Rutowski przedewszystkiem z zadowoleniem podnosi oświadczenie prezesa Koła, który stanowczo oświadczył się przeciw wszelkim eksperymentom konstytucyjnym. Mowca zaznacza — telegrafuje sprawozdawca „Dziennika Polskiego“ — iż p. Jaworski oświadczył, iż ufa w uregulowanie stosunków dlatego, że sobie tego życzy. To należy niestety tylko do sfery uczuć, ale mowca nie widzi żadnej realnej akcji. Chodzi tu o uspokojenie parlamentu, ale ludzeniem siebie samego byłoby spodziewać się, iż wśród dzisiejszych stosunków uspokojenie takie byłoby możliwem; mimo to jednak mowca jest również przeciwny temu, aby Koło brało na siebie obowiązek pośredniczenia, lub też by lawirowało między walczącymi stronnictwami. Każde stronnictwo musi ze swej strony działać coś dla pacyfikacji. Nie da się zaprzeczyć, że apetyt stronnictw niemieckich wzrósł znacznie i że dziś stawiają one daleko większe niż dawniej żądania, lecz mimo to zawsze właściwy *casus belli* stanowią tylko rozporządzenia językowe. Teraz więc nasuwa się poważne pytanie, czyśmy nie powinni wpłynąć na Czechów, aby oni ograniczyli nieco swe pretensje. Wnioski br. Gautscha i hr. Thuna, dążące do utorowania pewnego po-

rozumienia, Niemcy odrzucili, ale teraz powstaje pytanie, czy mimo to nie należy dalej nowych prób przedsięwziąć.

Mowca jest za dalszą w tym kierunku akcją, gdyż inaczej wszystko pójdzie na marne. Mowca był zawsze tego zdania, że Czesi tego, co im dają rozporządzenia językowe, w praktyce nigdy nie otrzymają i że my ciągle znajdujemy się w walce, która nigdy się nie skończy i nikomu żadnej korzyści nie przyniesie. Nie jest prawdą, jakoby stronnictwo mowcy było za kapitulacją. Koło polskie wyrobiło sobie poważne w parlamencie stanowisko, a mowca boi się, aby ono tego stanowiska nie utraciło i przedstawia następstwa polityki słowiańskiej w kraju. Mimo to mowca nie doradza nigdy żadnego *salto mortale*. Dziś pyta tylko raz jeszcze, czy w istocie teraz Rząd i prawica są jako całość za dalszem prowadzeniem dotychczasowej polityki. Konkretnych wniosków mowca nie stawia, wypowiada tylko swe obawy.

Następnie przemawiał P. Minister JE. Jędrzejowicz, mowę P. Ministra uznano za poufną.

Posel Dzięduszycki nie widzi zasadniczych różnic w stanowiskach, zajętych przez mowców poprzednich; uznaje potrzebę cierpliwości i czujności, broni Czechów, którzy idą daleko w ustępstwach. Ustawy językowej bałby się ze względów autonomicznych.

P. Rittner całą trudność sytuacji widzi w tem, że stronnictwa lewicy nie chcą spokoju, nie chcą zgody. Mowca, a po nim i p. Jaworski zapytują Rutowskiego, jakiej innej drogi w polityce chwycić się doradzałby on Koło.

P. Rutowski w odpowiedzi na to w dłuższej mowie wywodził, iż teraz nie może zapuszczać się w szczegóły, ale ma nadzieję, że tragiczny cios, jaki dotknął Najj. Pana i Dom Jego, usposobi stronnictwo nieco łagodniej i że to łagodniejsze usposobienie będzie można wyzyskać.

P. Biliński polemizuje z wywodami p. Rutowskiego. P. Rutowski twierdził, że Polacy popierają szowinizm Czechów, tymczasem to nie jest prawdą, gdyż Czesi od wydania rozporządzeń językowych ciągle robią Niemcom ustępstwa, a Niemcy nie stawiają żadnych wniosków i każdy krok, dążący do porozumienia się, do załagodzenia antagonizmów *a limine* odrzucają. Jakżeż więc możemy my tu pośredniczyć?

Po przemówieniu p. Bilińskiego dyskusję przerwano. Prezes p. Jaworski zreasumował wywody, a po krótkiej replice p. Rutowskiego poddał pod głosowanie rezolucję następującą:

„Koło trwa przy przekonaniu, że ugoda austriacko-węgierska w drodze parlamentnej załatwioną być powinna“.

Rezolucję tę prezesa uchwalono jednogłośnie. Najbliższe posiedzenie Koła we wtorek.

Z Prasy rosyjskiej.

Znany artykuł *Nowosti* w sprawie neutralizacji Alzacji i Lotaryngii doczekał się stanowczej odprawy z półurzędowej strony rosyjskiej. Tak przynajmniej twierdzi *Nowoje Wremia*, która zbijając poglądy *Nowosti*, uroczystie zapewnia, że czerpie informacje ze sfer kompetentnych i wyraża zapytywania rządu rosyjskiego. *Nowoje Wremia* pisze: „Z niechęcią i tylko dla spełnienia obowiązku moralnego w-pominamy tu o nietaktownym i fantastycznym planie utworzenia neutralnego kraju z Alzacji i Lotaryngii, wymyślonym przez pewien dziennik rosyjski. Według opinii wszystkich rozsądnych Rosyan, o rozwiązaniu kwestyi alzacko-lotaryńskiej nie może być teraz mowy. Należy to pozostawić samym Francuzom, ażeby rzecz tę ułożyli razem z Niemcami, jeśli w ogóle Niemcy skłonni są do jakichkolwiek układów w tym przedmiocie. Rosya zaś nigdy nie ośmieli się udzielać w sprawie tej stronom interesowanym jakichkolwiek rad. Następstwa wojny 1870 roku muszą być po za obrębem kwestyi, jakie mogą być wyłoczone na konferencji pokojowej, jeśli konferencya ta przyjdzie do skutku. To nasze zdanie znajduje się w tak zupełnej zgodzie z zapytywaniami rosyjskich sfer rządowych, że już chyba nie będzie potrzeba powracać do tej kwestyi“.

Omawiając znane oświadczenia *Köln. Ztg.* w sprawie francuskiego protektoratu nad katolikami na Wschodzie oraz w sprawie kreteńskiej, pisze *Nowoje Wremia*: W Berlinie widocznie przed odjazdem cesarza Wilhelma do Palestyny uznano za rzecz właściwą, ażeby Niemcy we wszystkich kwestiach politycznych, które się łączą z podróżą cesarza, zachowały sobie zupełną swobodę akcji. To należy naturalnie przyjąć do wiadomości, ale nie trzeba się tem wcale irytować. Sprawa kreteńska może być rozwiązana nawet bez udziału rządu berlińskiego. Co się tyczy francuskiego protektora-

ratu nad chrześcianami na Wschodzie, należy zaczekać na skutki nieodwołnego wyjaśnienia kwestyi, czy chodzi o francusko-turecki specjalny traktat, czy o stan rzeczy, którego prawomocność niedawno uroczystie została przez Papieża proklamowaną, a co dla wszystkich katolików bez różnicy narodowości jest obowiązującym.

KRONIKA

Lwów, 26 września.

Kalendarz jubileuszowy.

25 Września.

Rok 1850. Otwarcie Izby handlowych i przemysłowych we Lwowie i w Brodach.

Rok 1879. Najj. Pan raczył nadać dr. Józefowi Mayerowi, prezesowi Akademii umiejętności w Krakowie, godność tajnego radcy.

Rok 1890. Uroczyste spuszczenie na wody Adriatyku w Pola torpedowca austro-węgierskiej marynarki wojennej „Cesarzowa Elżbieta“. W zastępstwie Najj. Pani spełniła Najd. Arcyksiężna Marya Walerya obowiązki matki chrzestnej.

Rok 1891. Najj. Pan udaje się do Pragi dla zwiedzania tamtejszej wystawy krajowej.

Rok 1894. Król saski Albert przybywa do Wiednia, z kąd w towarzystwie Najj. Pana udaje się do Radmer na polowanie. W tej dziko uroczej okolicy przepędzili Monarchowie trzy dni.

Rok 1896. Najj. Pan wyjeżdża z Wiednia na ostatnią uroczystość tysięcznego jubileuszu na otwarcie i poświęcenie „Żelaznych wrót“, nowego kanału na Dunaju.

Rok 1897. Najj. Pan przeznacza pewną, rok rocznie wypłacać się mającą kwotę na wzniesienie pomników dla zasłużonych Węgrów, na placach publicznych w Budapeszcie.

26 Września.

Rok 1849. Najj. Pan zwiedza szpital oficerski, założony przez mieszczan wiedeńskich w pałacu Arcyksięcia Albrechta w Wiedniu.

Rok 1887. Otwarcie kongresu higienistów w Wiedniu, pod protektorem Jego ces. i król. Wysokości Następcy Tronu Arcyksięcia Rudolfa.

Rok 1891. Najj. Pan bawi w Pradze, gdzie zwiedza czeską wystawę krajową, oraz miejscowe instytucje.

Rok 1894. Ósmy pułk artylerii w Pradze święci oryginalny jubileusz, a to z okazji, że Najj. Pan od lat 40 jest właścicielem tego pułku.

Rok 1896. Najj. Pan udaje się do Orsovy, celem dopełnienia uroczystego aktu otwarcia przekopu przez „Żelazne wrota“ na Dunaju. W uroczystości tej wezmą udział królowie rumuński i serbski. Najj. Panu towarzyszą wszyscy PP. Ministrowie obu połów Państwa.

— **Lwów.** Dzisiaj, dnia 26 b. m. przybyli osobnym pociągiem do Doliny o godzinie 7 z rana, poczem bezzwłocznie udali się do Mizunia na rykowsko jeleni: Jego ces. i król. Wysokość Najd. Arcyksiążę Leopold Salvator, Jego król. Wysokość książę August Koburski, c. i k. pułkownik br. Artur Giesl, ochmistrz Dworu c. i k. podkomorzy rotmistrz Zoltan Szabadhegy de Csalkör Megyerts i c. i k. kapitan artylerii Jerzy Pregler. Wedle zapowiedzianego programu, Lwów trwać będą do 6 października b. r.

— **JE. P. Minister Jędrzejowicz** powrócił w sobotę z Rzeszowa do Wiednia.

— **Regulacya plac.** Donosił fakt regulacyi plac urzędników wywołał piękną manifestację ze strony stanu urzędniczego. Oto wczoraj jawni się u JE. Pana Namiestnika hr. Pińskiego na audyencji liczni urzędnicy polityczni, urzędnicy Rady szkolnej krajowej, urzędnicy skarbowi, poczt i telegrafów, prokuratorzy skarbu, domen i lasów, oraz deputacya profesorów szkół średnich, wszyscy pod wodzą radcy Dworu hr. W. Łosia. Dalej jawni się urzędnicy sądowi i prokuratorzy Państwa, którym w nieobecności JE. Pana Prezydenta Tehorznickiego przewodniczył p. Wiceprezydent wyż. sądu krajowego Dylewski. Wreszcie przybyli profesorowie Uniwersytetu z rektorem i dziekanami wydziałów na czele. — W przemówieniach swych przewodniczący wyrazili prośbę, by Pan Namiestnik złożył u stóp Tronu w imieniu całego stanu urzędniczego naszego kraju najgorętsze podziękowanie i uczucia głębokiej wdzięczności za to, że Najj. Pan raczył ustawić, regulującym plac, udzielić Najwyższej sankcyi; prócz tego, aby zechciał w imieniu tychże urzędników złożyć podziękowanie Wysokiemu Ministerstwu za przeprowadzenie tej sprawy do skutku, a wreszcie, aby sam przyjął gorąco odczuwane podziękowanie

za gorliwe poparcie sprawy regulacji plac w czasie, gdy Pan Namiestnik był posłem i zasiadał w Kole Polskiem.

JE. Pan Namiestnik na przemówienia te odpowiedział, że przyjmuje podziękowanie, złożone na Jego ręce i p-spieszy wyrazi najgłębszej wdzięczności dla Najj. Pana złożyć u stóp Tronu. Regulacja plac urzędników państwowych — zaznaczył dalej Pan Namiestnik — jest aktem łaski naszego wspaniałomyślnego Monarchy; Najjaśniejszemu Panu tedy winniśmy za to najwyższą wdzięczność, tem głębszą, iż akt ten łaski raczył Najj. Pan spełnić w chwilach najgłębszego smutku i bólu. Wyświadczenie dobrodziejstwa tym, którzy Jemu i Państwu wiernie służą, było widocznie dla wielkodusznego Monarchy pewną ulgą w strapieniu.

Byłoby także do życzenia — podniósł Pan Namiestnik — ażebyśmy zawsze zachowali uczucie wdzięczności nie tylko dla obecnego Ministerstwa, które ostatecznie sprawę do pomysłu doprowadziło rezultatu, ale także dla owych członków dawniejszego gabinetu, którzy się głównie przyczynili do poparcia regulacji plac i do wprowadzenia jej na tory dyskusji i uchwał parlamentu. Są to zaś ówczesny Prezydent Ministrów hr. Badeni i Minister skarbu dr. Biliński.

Jeżeli — rzekł w końcu Jego Ekscelencya — i mnie wyrażacie Panowie pewną wdzięczność za to, że się może w części przyczyniłem do pomysłu załatwienia tej sprawy — to najserdeczniej Wam za to dziękuję i muszę wyznać, że jeżeli mam w tem jakąś zasługę, to tylko bardzo skromną. Gdy popierałem także dawniej jako poseł tę sprawę, to czyniłem to w przekonaniu, iż leży ona nie tylko w interesie stanu urzędników, lecz całego społeczeństwa. I dziś mam najsilniejsze przekonanie, iż zapewnienie stosownej, większej niezawisłości ekonomicznej urzędnikom wzmożni tylko ich gorliwość i utrwali jeszcze silniej ich poczucie obowiązku w obec Państwa i społeczeństwa.

— **JE. Marszałek krajowy** Stanisław hr. Badeni wyjechał wczoraj do Wiednia, na otwarcie Rady państwa. Pan Marszałek będzie obecny na dzisiejszym posiedzeniu Izby panów. poświęconem wyłącznie manifestacji żałobnej na cześć Najj. Pani Cesarzowej Elżbiety. W tym samym celu udał się także do Wiednia członek Izby panów p. Zdźisław Marchwicki.

— **JE. dr. Aleksander Tchornicki**, Prezydent wyższego sądu krajowego we Lwowie, powrócił z urlopu i objął urzędowanie.

— **Włodzimierz Spasowicz**, znakomity publicysta, adwokat i uczonec, przystąpił do Towarzystwa dziennikarzy polskich, jako członek wspierający.

— **Prof. dr. Józef Kallenbach** z Fryburga, bawi w Krakowie.

— **Z Uniwersytetu**. P. Stanisław Ludwik Brayer, rodem z Mielca w Galicyi, otrzymał na Uniwersytecie Jagiellońskim stopień doktora wszech nauk lekarskich.

— **W Zakopanem** spłonęła w sobotę — jak donosi *Czas* — willa „Modrzejów“, nabyta niedawno przez p. Olszewskiego.

— **Wyścigi cyklistów** ostatnie w sezonie tegorocznym na torze lwowskim, wczoraj urządzone, nie miały takiego powodzenia, jakim się cieszyły poprzednie, głównie z powodu fatalnej, dżdżystej aury. W wyścigach wczorajszych wziął udział oprócz cyklistów lwowskich p. Hlawczek, Czech z Pragi, oraz pani Kąsicka, Warszawianka. Cyklistki lwowskie reprezentowała panna Piżłówna. Biegów było jedenaście; rezultat następujący:

I. W wyścigu na rowerach 5000 m., duży złoty medal zdobył cyklista lwowski p. S. Komoniewski, medal srebrny otrzymał p. S. Barański.

II. Wyścig z wyrównaniem cyklisty i piechura. Była to oryginalna walka nóg ludzkich ze „stalowym rumakiem“. Cyklista p. Mańkowski miał do przebiecia 400 m., piechór p. Leżański 200 m. i oprócz tego znaczne „vor“, bo drugie 200 m. Zwyciężył piechur p. Leżański w 32 sekundach i otrzymał srebrny medal.

III. W wyścigu na tandemach 2000 m. duże srebrne medale wywalczyli pp. Komoniewski i Mańkowski, małe pp. Barański i Krupski.

IV. Wyścig pań na rowerach; dwie panie wzięły udział. Pierwsza przyszła do mety Warszawianka p. Kąsicka, druga Lwowianka panna Piżłówna. Nagrody: medale srebrne.

V. W wyścigu kwalifikacyjnym 2000 m. zwyciężył gimnazjalista weniawski, drugi przyjechał J. Malarz. Nagrody: medal srebrny i brązowy.

VI. W wyścigu „o przodownictwo“ 5000 m., palmę pierwszeństwa wywalczył p. S. Komoniewski, po nim przybył p. S. Barański. Nagrody: medal złoty i srebrny.

VII. Bi-g sódmy „matche“; zwyciężył p. Mars, po nim p. Kąsicka.

VIII. W wyścigu na rowerach „drugoklasistów“ główną nagrodę: duży srebrny medal zdobył B. Weniawski, drugą: mały srebrny medal J. Vorwand.

IX. „Omnium handicap“, cztery okrążenia. Pierwsi przybyli do mety tandemiści pp. Hlawczek i Weniawski, po nich pp. Komoniewski i Mańkowski.

X. W wyścigu pocieszenia na rowerach 1000 m., zwyciężył p. Junosza i wziął srebrny medal; brązowy p. Gelpi.

XI. W ostatnim, nadprogramowym biegu przybył do mety pierwszy p. Vorwand, drugi p. Mars.

— **Jutrzejšie przedstawienie** „Przeora Paulinów“ obudza szczególne zainteresowanie, dzięki zjazdowi Towarzystwa Kółek rolniczych, którego kilkuset delegatów przybędzie do teatru, by tam wieczór spędzić na przysłuchiwaniu się patriotycznej a dawno u nas niegranej sztuce. Przypuszczając się godzi, że i publiczność lwowska, pragnąc i ze swej strony uczcić sympatycznych gości, licznie stawia się na jutrzejsze przedstawienie.

— **Odsłonięcie pomnika Sobieskiego** na wałach Hetmańskich, dzieła Tadeusza Barańskiego, odroczone w myśl uchwały, powziętej na ostatnim posiedzeniu komisji, do połowy listopada, do czasu upłynięcia pierwszych dwóch miesięcy ciężkiej żałoby po ś. p. Najd. Cesarzowej Elżbiecie.

— **O „Polsee“** Brandesa mówić będzie w piątek, dnia 30 b. m. o godzinie 8 wieczorem w „Kole literacko-artystycznym“ ks. prałat Jan Gnatowski. Wstęp dla członków „Koła“ z rodzinami, oraz dla osób zaproszonych.

— **Nauczyciele gimnastyki**. Egzamin państwowy z gimnastyki dla szkół średnich przed komisją egzaminacyjną zdali pp.: Barsztyn Tadeusz, Ekiert Ludwik, Gąsiorowski Henryk, Solarski Klaudysz i Saloni Aleksander.

† **Zmarł** w ostatnich dniach: W Podhajcach, Władysław Łoś, urodzony w r. 1835 w Królestwie Polskiem. W r. 1863 jako oficer wojsk polskich zyskał krzyż za waleczność. Zmarły osierocił żonę Felicyę z Torosiewiczów i dwoje nieletnich dzieci.

— **Pożar**. Dnia 12 b. m. około godziny 2 nad ranem wybuchł pożar w realności Lejzora Häsala w Borysławiu i zniszczył lub uszkodził 10 domów. Szkoda ogólna wynosi 21 000 zł. w spalonych realnościach, ubezpieczonych w kwocie 5800 zł., oraz 4150 zł. w ruchomościach, ubezpieczonych w 650 zł. Przyczyna pożaru dotychczas niezbadana. Jedynie energicznej akcji straży ochotniczej zawdzięczać należy, że katastrofa nie przybrała znaczniejszych rozmiarów.

— **Hojna ofiara**. 800.000 zł. na rozmaite cele dobroczynne zapisał zmarły tymi dniami w Wiedniu, w 74 roku życia, b. nadzwyczajny poseł i upełnomocniony minister Otto Mayer v. Gravenegg.

— **Wybuch w kopalni**. W kopalni węgla Bronsville, w Ameryce północnej, eksplozja zasypała 54 górników. Wydobyto 27 rannych i 8 trupów, których nie można rozpoznać, reszty nie odszukano.

— **Z Warszawy**. W rozkazie dyrekcji teatrów warszawskich zamieszczono, co następuje: „Z rozporządzenia generał-gubernatora warszawskiego księcia Imeretyńskiego, z rozpoczęciem sezonu operowego chórzysty i chórzystki, prócz wynagrodzenia stałego, pobierać będą od występu po 40 kopiejek, z tem wszakże zastrzeżeniem, iż osoby nie uczęszczające lub spóźniające się zarówno na próby jak i na lewe wynagrodzenia od występu pobierać nie będą.

— **Balonem przez Alpy**. Śmiały zamiar kapitana Spelterini przebycia Alp w balonie, bliskim jest urzeczywistnienia. Balon, noszący miano „Wega“, zupełnie już — jak donoszą z Zurychu — wykonczony, będzie miał wystawiony na widok publiczny. Przy wykończeniu balonu zachowano jak największą troskliwość.

Równą uwagę poświęcono sprawionym w wielkiej ilości przyborom badawczym wszelkiego rodzaju, tak, że można mieć nadzieję, iż w tym kierunku wyprawa naukowa wyda świetny plon. Balon z wszystkimi przyborami przewieziony zostanie do Sitten, skąd ma nastąpić wzniesienie. Od tej chwili kapitan Spelterini i jego towarzysze, w liczbie których znajdują się prof. Hlim z Zurychu, będą się trzymali w pogotowiu. Wzniesienie nastąpi z chwilą, gdy stacja główna meteorologiczna w Zurychu i puszczane balniki próbne dowiodą korzystnych warunków prądu powietrznego. Balon przy powierzchni 1065 m. kw., może objąć 3268 m. sześciennych gazu; balast ma wynosić 2000 kg. Ogólna waga statku powietrznego wynosi okrytych 1000 kg. Na wyrób balonu wyszło 6330 pojedynczych kawałków jedwabiu, doprowadzonych wraz ze szwami do zupełnie hermetycznego stanu — przez rozmaite stosowne przygotowania. Sam balon, sieć i łańka pochodzą z fabryki firmy Besancon w Paryżu, kotwica zaś i rozmaite inne przybory wykonane zostały w zakładach Esches Wyss w Zurychu.

— **Kolonie polskie w Ameryce**. W *Gazecie handlowo-geograficznej* czytamy: Wice-konsul austro-węgierski w Kurytybie, p. Pohl, nie ustaje w swej gorliwości, z jaką opiekuje się los-m kolonistów polskich.

Powróciwszy z kolonii nad Iguassu (Rio Claro, św. Mateusza), udał się na wybrzeże Oceanu Atlantyckiego w okolicy miasta portowego Paranagna, gdzie się znajduje mała kolonijka polska, złożona z 7 rodzin, nazwana St. Cruz. Koloniści nasi przybyli tam przed rokiem. Wzięli się do uprawy fasoli czarnej i kukuru-

dzy. Cierpią nieco na febrę, panującą w tych stronach. W najbliższym czasie odwiedzi p. konsul Antonia Olyntho. (Agn. Amarella).

Taż sama *Gazeta handlowo-geograficzna* pisze: Jak nam donoszą z wiarygodnego źródła, już w najbliższej przyszłości mają polscy OO. Salezianie, których znaczny zastęp wyjdzie w niedługim czasie z kolegium w Turynie, objąć duszpasterstwo w koloniach polskich w Paranie, St. Catharina i Rio Grande de Sul (południowa Brazylia) i w tym celu mają założyć w tych krajach swoje klasztory i misye. Dr. Kłobukowski, znany podróżnik, poleca założenie misyi salezyjańskiej w kolonii polskiej w Lucenie, leżącej na granicy Parany i St. Cathariny. Okolica Luceny zamieszkała jest przez dziki szereg indyjski Botukudów, do których dotąd promienie wiary Chrystusowej nie dotarły. Nasi kapłani OO. Salezianie mieliby w Lucenie wdzięczne pole do działania nie tylko przez to, że dodawaliby opieki duchownej naszym rodakom, lecz nadto rozpocząłby mogli żmudne dzieło nawracania i cywilizowania Butukudów.

Notatki literacko-artystyczne.

D'Annunzio, znany powieściopisarz włoski, poświęca w *Figarze* przesliczny, pełen poezji artykuł pamięci Najj. Pani Cesarzowej Elżbiety i Jej tragicznej śmierci.

(n) **Operetka**. „Indigo“ Straussa, jedna z najmelodijniejszych pod względem muzyki, ale najstarszych pod względem libretta operetka, zainaugurowała w sobotę liryczny sezon naszego teatru. Wznowiono ją dla Warszawy, obsadzono na nowo, wyposażono barwną i błyszczącą wystawą i puszczono na scenę ku zadowoleniu tamtejszej publiczności. U nas rzecz ta chociaż znana, również podobać się jeszcze może, bo strausowskie melodie mają swój właściwy urok, nie łatwo się starzeją, a humor śpiewaków i ich śpiew staranny (panie Bohussówna i Kasprowicowa, pp. Bogucki, Orzelski, Myszkowski i Kratochwil), okraszają niemało operetkę i pozwalają nie myśleć o tem, iż libretto i jego cała akcja bardzo słabo się klei.

Wyjazd trupy lwowskiej do Warszawy, podobno uwieczniony niezwykłym sukcesem kasowym, powinien mieć i artystyczne rezultaty niepoślednie. Jesteśmy ich bardzo ciekawi. n. p. na punkcie mówienia prozy, pod którym to względem warszawska publiczność, jako lepiej mówiąca po polsku niż nasza, większe musi mieć wymagania. Czy jednak te korzyści śpiewacy nasi tam zdobywają, będziemy śledzić to w dalszym ciągu przedstawień. Na razie zaznaczamy to tylko, że fantazję przywożą z sobą dobrą i głosy, jak się zdaje, niezbyt sforsowane. To ostatnie, w innych większych niż wczorajsze zadaniach, da się stwierdzić dopiero.

Na każdy sposób witamy śpiewaczą drużynę z radością, jako żywioł wnoszący większy ruch na scenę naszą i rozmaitość bardzo pożądaną, o ile w szlachetnym i artystycznym zakresie się utrzymuje.

O lwowskiej operetce i jej ostatnich występach w Warszawie, pisze *Gazeta Polska*: „Jaką sympatię zdobył p. Heller, dyrektor teatru lwowskiego i jego personal operetki u publiczności warszawskiej, dowiodły dwa przedstawienia niedzielne, na których teatr był zapełniony od góry do dołu widzami. Były też tam dwa przedstawienia pożegnalne, w poniedziałek bowiem wieczorem drużyna artystów wyjechała z powrotem do Lwowa. Umiejętnym kierownictwem, utrzymaniem teatru na wysokości zadania i taktownym stanowiskiem wobec prasy, publiczności i artystów, p. Heller wyróżnia się bardzo dodatnio z szeregu goszczących w lecie dyrektorów, nie może się też skarżyć, ażeby usiłowania jego nie znajdowały poparcia. Tej sympatii objawem były w niedzielę oklaski gorące, wywołania na scenę dyrektora i owacy kwiatowa, zgotowana przez zgajającą Lwowian publiczność warszawską. Pobyt trup p. Hellaera przysporzył znacznego dochodu również kasie teatrów rządowych, opłata bowiem wynosiła w ciągu czterech letnich miesięcy przeszło 12.000 rubli, a sam dzień niedzielny przyniósł teatrowi warszawskiemu około 300 rubli. Operetka lwowska przybędzie znów w roku przyszłym, p. Heller zaś zakontraktował cyrk na 3 lata. Powitamy ją zawsze życzliwie“.

Sezon koncertowy rozpocznie się w przyszłym miesiącu. Zainauguruje go gal. Towarzystwo muzyczne, które w tym roku wczesniej wystąpi z pierwszym koncertem, aby dać odpowiednią sposobność nowozaangażowanemu profesorowi najwyższej klasy fortepianowej w konserwatorium Wilhelmowi Kurtzowi zaprezentować się publicznie. Nową tę siłę artystyczną poprzedzają opinie zagranicznych dzienników nad-rpochlebne, nie więc dziwnego, że cały świat nasz muzyczny oczekuje tego występu z niecierpliwością. W początku listopada koncertować u nas ma Henryk Melcer, przy-czem po raz pierwszy wykona swój nowy kon-

cert fortepianowy, premiowany na konkursie Paderewskiego. W dalszym ciągu zapowiadają swe koncerty słynne kwartety smyczkowe: Rosęgo z Wiednia i t. zw. czeski kwartet. Nadto zgłaszają się rozmaici soliści: śpiewacy, skrzypkowie i pianiści; jeżeli tedy przyjdzie to wszystko do skutku, to będziemy mieli dość muzyki koncertowej w tym sezonie. Że będą to same wyborowe produkcje, o tem nie wątpimy, gdyż gwarancję, gal. Towarzystwo muzyczne daje zajmujące się urządzeniem większej ich części.

Szkoła śpiewu pod kierownictwem Jana Galla, otworzona przy Tow. śpiewackiem „Echu“, rozpoczęła już swą działalność, ale zapisy przyjmuje ciągle. Sympatyczny jej kierownik powrócił do Lwowa i udziela w lokalu szkoły (gmach teatru II. p.) lekcji śpiewu i teorii. Miłą będzie również wiadomość, iż z feryj letnich przyniósł całą wiązkę utworów choralnych, które z pewnością przyczynią się niejednokrotnie do urozmaicenia produkcji koncertowych tego sezonu.

Pomnik Mickiewicza w Warszawie. W dziennikach warszawskich znajdujemy następujący komunikat:

„Komitet budowy pomnika Mickiewicza z wysokim zadowoleniem może donieść, że cokół granitowy pomnika jest już całkowicie ustawiony i że w dniu 17 b. m. o godzinie 12 w południe stanął na nim posąg Mickiewicza, przyjęty przez komitet z ogólnym uznaniem.

Przy ustawianiu figury obecny był twórca pomnika, p. Cypryan Godebski“.

P. Józef Mehoffer, znakomity nasz artysta, będzie malować dwa plafony w salonie i w kaplicy w nowym pałacu wielkiego przemysłowca p. Goetza w Okocimie. Obecnie p. Mehoffer zajęty jest robieniem szkiców do tych kompozycji.

Repertuar teatru hr. Skarbka pod dyrekcją dr. Juliusza Bandrowskiego i Ludwika Hellera.

Dziś, w poniedziałek po raz trzeci „Indigo czyli banda rozbójników“ operetka w 3 aktach a 4 odsłonach Jana Straussa.

We wtorek na uczczenie walnego zjazdu delegatów Kółek rolniczych: „Przeor Paulinów czyli Obrona Częstochowy“ obraz historyczny w 5 aktach przez Juliana z Poradowa z panem Żelazowskim w roli ks. Kordeckiego.

We środę po raz pierwszy „Agnieszka Jordan“, dramat w 5 aktach Jerzego Hirschfelda, przekład Jana Kasprowicza, z panią Żelazowską w roli tytułowej.

We czwartek po południu o godz. pół do 4 „Kraj“, komedia w 4 aktach z konkursu Wydziału krajowego z r. 1891;

Wczoraz o pół do 8 „Czarodziej z nad Nilu“, operetka w 3 aktach W. Herberta.

W piątek po raz drugi „Agnieszka Jordan“, dramat w 5 aktach J. Hirschfelda, tłum. Jana Kasprowicza.

W sobotę po południu o pół do 4 pierwsze przedstawienie dla młodzieży szkolnej „Zemsta“, komedia w 4 aktach Aleks. hr. Fredry (ojca).

Towarzystwo pedagogiczne.

Lwów, 26 września.

XXXII walny zjazd Towarzystwa pedagogicznego rozpoczął wczoraj, w niedzielę, swoje obrady we Lwowie. Po nabożeństwach w katedrze łacińskiej i cerkwi wołoskiej, zgromadzili się liczni uczestnicy zjazdu w sali ratuszowej. Posiedzenie inauguracyjne zaszczylił swą obecnością JE. Namiestnik Leon hr. Piniński, JE. Marszałek krajowy Stan. hr. Badeni, JE. ks. Arcybiskup Isakowicz. Obecni byli referent spraw szkolnych radca Namiestnictwa p. Jerzy Piwocki, członkowie Rady szkolnej pp.: ks. kan. Toroński, Bolesław Baranowski, German, prezydent miasta dr. Małachowski, radca Dworu prof. dr. Cwikliński, radca Dworu dyr. Wierzbicki, prezydent Izby handlowej dr. Marchwicki, reprezentanci Rady miejskiej, wielu profesorów szkół wyższych i średnich. W zjeździe bierze udział wiele pań nauczycielek.

Estratę przydyłańską zdołał biust Mickiewicza, otoczony zielenią. Po zagajeniu zgromadzenia przez zastępcę prezesa p. inspektora Tomasza Tokarskiego, powitał zebranych uczestników zjazdu prezydent miasta dr. Małachowski, jako gospodarz miasta, wyrażając radość, że zjazd odbywa się we Lwowie. Nawiązując do okoliczności, że zjazd poświęcony jest w pierwszym rzędzie uczczeniu pamięci Adama Mickiewicza, tego „największego nauczyciela narodu“, podniósł mowa wysokie pośłannictwo stanu nauczycielskiego, zwłaszcza pracującego na niwie szkolnictwa ludowego i zapewnił, że społeczeństwo całe z wdzięcznością uznaje działalność

tęgo stanu, zajmując pierwsze miejsce w szeregu prac narodowych.

Na przemowę p. prezydenta odpowiedział wiceprezes p. Tokarski podziękowaniem za gościnność, udzieloną zjazdowi w murach stolicy. Następnie zawiadomił o piśmie p. Stanisława Szczepanowskiego, który z powodu dłuższej choroby i konieczności pobytu zagranicą, przesłał rezjancję z godności prezesa Towarzystwa. Wspomniawszy o szeregu prac i projektów przez Zarząd główny podjętych, zakończył wiceprezes oznajmieniem — (podczas którego obecni z miejsc powstali) — że na wiadomość o strasznym ciosie, jaki dotknął Najj. Pana, w skutek tragicznej śmierci s. p. Najj. Pani z ręki mordercy — Zarząd główny popieszył złożyć imieniem Towarzystwa kondolencję na ręce JE. P. Namiestnika.

Wreszcie zawiadomił przewodniczący o stratach jakie poniósł Towarzystwo przez zgon zasłużonych członków: s. p. Kornela Ujejskiego (członka honorowego) oraz s. p. Dmochowskiego, Skliwy, Staysika i Filińskiego.

Obowiązki sekretarza objeli: powołani przez przewodniczącego pp. Maxymczuk ze Złoczowa i Jachimowski ze Stanisławowa.

Po ukonstytuowaniu prezydium umieszczony na jednej z galerii sali chór uczniów odpiewał kantatę powitalną p. Urbanka pod kierunkiem kompozytora.

Według programu wygłosił następnie p. dr. Wilhelm Bruehnański zajmujący, a pełen pięknych myśli odczyt „O Adamie Mickiewiczu” jako przewodniku narodu, którą to rzecz nagrodzono hucznymi długotrwałymi oklaskami.

Wreszcie uchwalono na propozycję p. radcy Baranowskiego, ażeby wieniec srebrny o 53 srebrnych listkach, sprawiony ze składek zebranych staraniem nauczycieli szkół ludowych, a przeznaczony na sarkofag Adama Mickiewicza na Wawelu — złożyli w imieniu Towarzystwa członkowie oddziału krakowskiego pod przewodnictwem p. radcy Trzaskowskiego o trumny wiecza.

Po odcytaniu listów i telegramów gratulacyjnych zamknięto pierwsze posiedzenie.

Na drugim posiedzeniu, po południu odbytem, członek Zarządu Towarzystwa „Kółek rolniczych” dr. Bronisław Dulęba, zaprosił uczestników zjazdu na zgromadzenie „Kółek rolniczych”.

Przewodniczący p. Trzaskowski zawiadomił o uchwale Zarządu głównego, mianującej JE. ks. Arcybiskupa Izaka Issakowicza członkiem honorowym.

Uchwałę formalną w tym względzie odczytaną przez p. dr. Fafarę zatwierdziło Zgromadzenie wśród hucznych oklasków.

Zawiadomiono dalej, że rada p. Trzaskowski złożył kwotę 20 złr. jako pierwszy zawiązek powstać mającego funduszu im. Adama Mickiewicza dla wdów i sierót po nauczycielach szkół ludowych.

Do komisji dla oceny sprawozdania Zarządu głównego z czynności całorocznych (przedłożonego przez p. Korne'a Jaworskiego) wybrani zostali pp.: Jougan z Borszczowa, Jougan z Gródka, Biliński, Nebelski, Rożański, Łopuszański, Stachoń, Maleta i Majer.

Referent komisji rachunkowej p. dyr. Pajak przedłożył sprawozdanie z lustracji rachunków Towarzystwa i zakończył wnioskami: 1. o udzielenie Zarządowi absolutoryum, 2. o wprowadzenie pewnych oszczędności, 3. o przedstawianie w przyszłości sprawozdań z rachunków w formie porównawczej z zamknięciami z dwóch lat poprzednich.

Po uchwaleniu powyższych wniosków, przedłożył p. Szezęsny Parasiewicz, redaktor *Szkół*, sprawę utworzenia funduszu im. Adama Mickiewicza dla wdów i sierót po nauczycielach ludowych. Wniosek zasadniczy o utworzenie funduszu przyjęto jednomyślnie.

W dłuższej dyskusji o sposobach zebrania funduszu, zabierali głos pp. Kotula, Pajak, Bumel, Boraczek, Mucha, Krępowski i Majer. Ostatecznie referent proponował, aby Zarząd ułożył statut dla funduszu im. Adama Mickiewicza i przy układaniu statutu wziął pod rozwagę życzenia, w dyskusji wyrażone. Propozycję tę uchwalono. Dodać należy, iż p. Kotula proponował, aby fundusz Mickiewicza utworzyć z funduszu rezerwowego i z funduszu zbieranego na budowę własnego domu; myśl ta natrafiła jednak na silną opozycję. Dyr. Pajak zwrócił natomiast uwagę na liczne zobowiązania członków dotychczas nieuiszczone, któreby sięgając należało na rzecz utworzyć się mającego funduszu.

Proponowano wreszcie pobór pewnego procentu od wkładek członków, oraz datki dobrowolne.

Przewodnicząca oddziału lwowskiego Stowarzyszenia nauczycielek p. Longchamps zaprosiła obecne pp. nauczycielki na zgromadzenie tegoż Stowarzyszenia.

Z porządku dziennego przedstawiła panna Józefa Kulińska, nauczycielka szkoły im. św. Jadwigi we Lwowie, referat o nau-

ce dopełniającej, zakończony następującymi wnioskami:

1. Plany szkół wydziałowych żeńskich 5- i 6-klasowych, które nie mogą mieć kursów dopełniających, zmienić o tyle, aby w miejsce literatury powszechnej wprowadzić dokładniejszą znajomość języka ojczystego, podnosząc ilość godzin z 3 na 4, a w miejsce literatury powszechnej i historii sztuki, którą przy nauce historii traktować należy, wprowadzić naukę matematyki, nauki przyrodniczej, naukę pedagogii i prawa obowiązującego w warunkach obecnych każdego obywatela kraju. 2. Podnieść liczbę godzin nauki dopełniającej z 10 na 18 lub 24. 3. Naukę tę odbywać codziennie w godzinach rannych. 4. Postarać się o stosowne podręczniki tak dla szkół wydziałowych, jak i dla kursów dopełniających. 5. Do komisji układającej plany dla kursów dopełniających przy szkołach żeńskich i męskich i do komisji dla nowych podręczników powołać nauczycielki, znające dobrze młodzież żeńską, jej potrzeby i stanowisko kobiety w rodzinie i społeczeństwie. 6. Urządzić przy każdej szkole, w której mają istnieć kursa dopełniające, bibliotekę zaopatrzoną w doborowe dzieła poetyckie i prozaiczne, przeznaczone do lektury domowej.

W toku rozprawy zwróciła p. dyrektorka Wincenta Longchamps uwagę, że kursa uzupełniające dopoty pod względem frekwencji szwankować będą, póki wszystkie pracodawczynie nie będą ustawowo zmuszone posyłać na nie pracownice w określonym wieku.

Ostatecznie wszystkie wnioski odesłano Zarządowi do rozpatrzenia, poczem odroczone obrady do dnia następnego.

Wieczorem zgromadzili się uczestnicy zjazdu na wspólną ucztę w salach kasyna miejskiego. Na ucztę przybyli także JE. ks. Arcybiskup Isakowicz i prezydent miasta dr. Małachowski. Wzniesiono długi szereg toastów. Pierwszy przemówił wiceprezes Towarzystwa p. Tokarski, wznosząc okrzyk na cześć Najj. Pana. Piękną mowę wygłosił następnie prezydent Małachowski, pijąc na pomyślność i zdrowie nauczycielstwa. W dalszym ciągu przemawiał JE. ks. Arcybiskup Isakowicz, toastując na cześć Towarzystwa pedagogicznego. Kierownik szkoły z Glinian, p. Ligęza, wygłosił piękny wiersz, poczem przemawiał p. Platon Kosteczki. Szereg toastów zakończył JE. ks. Arcybiskup Isakowicz tradycyjnym „kochajmy się”. Podczas uczy przygrywała orkiestra 30 p. p. pod batutą kapelmistrza p. Rolla.

W drugim dniu rozpraw — w poniedziałek — przedstawił dr. Karol Falkiewicz referat w sprawie nauki dopełniającej w szkołach typu niższego. Wnioskodawca żądał, ażeby Zarząd główny: 1. przedstawił władzom szkolnym potrzebę szerszego omawiania przez koła fachowe i instytucje szkolne zamierzonych zmian pod względem prowadzenia szkół; 2. postarał się u władz szkolnych o zwołanie z końcem r. b. krajowej konferencji nauczycielskiej w sprawie nauki dopełniającej; 3. wniosł do Sejmu petycję: a) o stanowcze zakazanie budowania szkół bez odpowiednich ogrodów szkolnych, b) o ustanowienie ryczałtu na zakładanie i prowadzenie tych ogrodów, c) o uregulowanie czasu nauki dopełniającej i o wyznaczenie za nią odpowiedniego wynagrodzenia; 4. wziął pod rozwagę wydawnictwo odpowiednich podręczników dla uczniów szkół dopełniających; 5. zebrał daty co do zaprowadzenia kursów dla analfabetów w tych gminach, gdzie szkół nie ma, lub gdzie są nieczynne.

W dyskusji zażądał p. Nowakowski, aby wyjednać u Rady szkolnej kraj. ustanowienie w Radach szkolnych okręgowych stałych referentów dla załatwiania spraw przymusu szkolnego, tudzież postanowienie, że wykroczenia przeciw przymusowi mają być karane najdalej do dni 14.

P. Burbel domagał się, ażeby prosić Radę szkolną kraj., iżby przy układaniu nowych podręczników dla kursów nauki dopełniającej rozpisowała konkursy.

P. Szafran wniosł o wyjednanie zorganizowania kancelaryj rad szkolnych okręgowych w ten sposób, aby inspektor załatwiał sprawy dydaktyczno-pedagogiczne i personalne, proponowany przez p. Nowakowskiego referent sprawy administracyjne i ekonomiczne, a nadto, aby był dodany do pomocy dyurnista.

Wszystkie wnioski referenta, wraz z przytoczonymi powyżej dodatkami pp. Nowakowskiego, Burbela i Szafrana, uchwalono.

Na wniosek dyr. Pajaka z Krakowa uchwalono zgromadzenie wśród oklasków przesłać złożonemu niemożę dyr. Miecz. Baranowskiemu wyrazy pozdrowienia i życzeń najrychlejszego powrotu do zdrowia.

Na wniosek nagły p. Majera, uchwalono wezwać Zarząd główny, aby odniósł się

do Rady szkolnej krajowej o interwencję w sprawie uwięzionego przez władze wojskowe w Stanisławowie nauczyciela Bazylego Eljowa.

Z porządku dziennego przedłożył p. dyrektor Józef Piórkiewicz sprawozdanie o wnioskach zarządów oddziałowych w przedmiocie: a) podwyższenia płacy, b) zniesienia lat służby, c) zaprowadzenia jawnych tabel kwalifikacyjnych, pragmatyki służbowej i t. p.

W pierwszej sprawie referent wniosł, aby Zarząd główny wniosł do sejmu petycję o zrównanie płac nauczycieli ludowych z płacami trzech najniższych rang urzędników państwowych, względnie petycję o polepszenie bytu nauczycieli szkół ludowych w kraju naszym wogóle.

Sprawa polepszenia bytu nauczycieli wywołała dłuższą i gorącą dyskusję, pełną żalów i dekrimacyj pod adresem Sejmu krajowego.

Ostatecznie uchwalono wniosek, wzywający Zarząd główny, aby wystosował do Sejmu petycję o zrównanie płac nauczycieli ludowych z poborami urzędników państwowych trzech najniższych rang. Nadto uchwalono polecić Zarządowi, iżby postarał się o ile to możliwe, o poparcie tej petycji przez podpisy ze strony jak największej liczby osób z poza grona Towarzystwa pedagogicznego z całego społeczeństwa, oraz, iżby postarał się u posłów wpływowych o poparcie tej petycji w Sejmie krajowym. Następnie rozwinęła się również ożywiona i szeroka rozprawa nad propozycją wysłania do Rady szkolnej krajowej deputacji z całego kraju w sprawie polepszenia bytu nauczycieli szkół ludowych.

Sprawozdanie z dalszych obrad (po godz. pół do 2) odkłóćć musimy z braku miejsca do jutrzejszego numeru.

OSTATNIA POCZTA

Dzienniki wiedeńskie donoszą, że według dotychczasowych dyspozycji Najj. Pan w pierwszych dniach października uda się na kilka dni w odwiedziny do Najd. Arcyksiężnej Maryi Waleryi w Wallsee, a w drugim tygodniu października powróci do Wiednia. Następnie w połowie tegoż miesiąca uda się Monarcha na dłuższy pobyt do Pasztu, zkad powróci w ostatnich dniach miesiąca do Wiednia.

Na wczorajszym posiedzeniu niemieckiego stronnictwa liberalnego (postępowego) przewodniczący dr. Gross po manifestacji żałobnej z powodu zgonu Najj. Pani, omawiał sytuację polityczną, przychem wspomniął o zaproszeniu P. Prezydenta Ministrów hr. Thuna, wysłaniem do stronnictw niemieckich w lipcu b. r., na konferencję celem porozumienia się co do zasad uregulowania sprawy językowej i motywował działanie komitetu wykonawczy lewicy zaproszenie to odrzucił. W sprawie nowego projektu, aby przedłożenia ugodowe wyłączone z obruki, zaproponował dr. Gross, aby kwestję tę załatwiono na wspólnym posiedzeniu z niemiecką partją ludową. Wszyscy mówcy, którzy zabierali głos pochwalali oporne stanowisko, jakie kierownictwo lewicy zajęło wobec zaproszenia hr. Thuna. W sprawie projektu zaniechania obruki podczas obrad nad ugodą niektórzy mówcy dowodzili, iż wyborcy nie pochwala z pewnością, ani nie uznają powodów tej taktycznej zmiany postępowania. Uchwały decydujące nie powzięto. Jutro klub zbiera się ponowne obrady.

Na posiedzeniu wiernokonstytucyjnej wielkiej własności, poświęcił gorące słowa wspomnienia Najj. Pani hr. Schwegel, składając wyrazy najgłębszego współczucia.

Niemieckie stronnictwo ludowe posiedzenie swe również rozpoczęło od słów wspomnienia s. p. Najj. Pani. Przewodniczący p. Steinwender zdał następnie sprawę o sytuacji i wspomniął o ostatnim posiedzeniu komitetu wykonawczego stronnictwa, na którym zapadła uchwała, aby odpowiedzieć odmownie na zaproszenie hr. Thuna. Wszyscy mówcy pochwalili ten krok komitetu wykonawczego. Projekt, aby zaniechać obruki podczas obrad nad ugodą, zwalczano. Namietnie. Zebrani uchwalili przyjąć zaproszenie niemieckiego stronnictwa postępowego na wspólną konferencję, zresztą nie powzięto żadnej uchwały. Na jutro rano zapowiedziano znów posiedzenie.

W Szczecinie odbyło się w piątek poświęcenie nowego portu. Obecny na tej uroczystości cesarz Wilhelm w przemówieniu wyraził radość swą z tego powodu, iż pomorskiej wytrzymałości udało się dokonać tak ważnego dzieła. „Cieszy mnie — rzekł cesarz — że dawny duch pomorski w was jeszcze żyje i że was z łądu pędzi na morze. Przyszłość nasza leży na morzu”. W końcu

podziękował cesarz starszemu burmistrzowi za przyjęcie i wyraził nadzieję, że Szczecin nierozrywany przez walki stronnice będzie kwitł i pomyślnie się rozwijał.

W uroczystości wzięli udział ministrowie pruscy Miquel, Recke, Bozze, Krefela i Thielen.

Ze Szczecina donoszą, że oboje cesarstwo niemieccy odjechali w piątek po południu zamtąd do Romington.

W sprawie biskupstwa chełmińskiego potwierdza się, że obsadzenie stolicy biskupiej, opróżnionej przez śmierć biskupa Leona Rednera, nie tak prędko zapewne nastąpi. Wiadomo, że kapituła pelplińska, po skreśleniu przez rząd pruski z listy wszystkich kandydatów z wyjątkiem dwóch, listę tę znowu uzupełniła. Tymczasem, jak się dowiaduje kolońska *Volks-Ztg.*, Stolica Apostolska poleciła teraz kapitułę pelplińską ułożyć nową listę i przesłać ją rządowi. — Upłynie więc jeszcze wiele czasu, zanim sprawa biskupstwa chełmińskiego będzie załatwioną.

Z Petersburga donoszą, że wypracowany przez Ministerstwo spraw wewnętrznych projekt rozgraniczenia gruntów włosińskich od dworskich w Królestwie Polskim rozpatrywany będzie przez radę państwa w listopadzie b. r.

Agencja Stefaniego oświadcza, iż zupełnie nieprawdziwym jest doniesienie *Daily Telegraphu*, jakoby Włochy wobec znacznych trudności, na jakie napotyka propozycję Włoch stanowczego załatwienia kwestii kretańskiej, miały zamiar wycofać się z Krety. Dalej twierdzi telegram tej półurzędowej włoskiej agencji, iż między Anglią, Rosją, Francją i Włochami panuje zupełne porozumienie pod tym względem, w jaki sposób należy postępować wobec Turcji w sprawie kretańskiej.

Do *Pol. Corr.* donoszą z Rzymu, że wszystkie już mocarstwa w zasadzie zgodziły się na poruszoną przez Włochy kwestję zwalczania anarchizmu. Oczekują przeto, że wkrótce postawiony będzie formalny wniosek zwołania międzynarodowej konferencji w sprawie zwalczania anarchizmu.

Wiadomości nadechodzące z Paryża brzmią bardzo niepokojąco. Dotąd jeszcze wazą się szale za i przeciw rewizji. Opinia jest podzielona a temu rozłamowi odpowiada także uchwała komisji rewizyjnej, która podzieliła się na dwie równe części. Uchwała ta odmowna, w myśl kodeksu francuskiego, nie wiąże jednak gabinetu, który dziś w poniedziałek na radzie ministrów po przedwodnictwem Faurea powzięmie ostateczną uchwałę. Dzień dzisiejszy stanowić będzie ważną dobę w historii Francji. Umysły są wzburzone, atmosfera gorąca, napiętna elektrycznością, namietności wzburzone do najwyższego stopnia, czego najlepszym dowodem zbrodnia, dokonana przez panię Paulmier na redaktorze dziennika *Lanterne* w obronie czei domowego ogniska. Jakakolwiek zapadnie decyzja gabinetu, nie sprowadzi ona uspokojenia umysłów; strona pobita będzie całą siłą, wszelkimi środkami zwalczać stronę przeciwną a wszystko to kosztem Francji. Smutne to zaiste widowisko i nad wyraz upokarzające. Dzienniki ciągle donoszą o zaostrowaniu się konfliktu między władzą cywilną a wojskową i o sprysiężeniu w armii, mającemu na celu obalenie republiki. — Wieści te niepokojące należy jednak brać *cum grano salis* z pewnym zastrzeżeniem. Zwolennicy rewizji utrzymują, że Faure związał się z wojskową partją klerykalną, aby zrobić *cap d'etot!* Zaiste wygląda to na kartkę z romansu, jak zresztą wszystko w tej nieszczęsnej sprawie, bo zaiste nikt rozsądny nie uwierzy, aby człowiek tak lojalny i uczciwy jak Faure, który zresztą całe swoje wielkie stanowisko zawdzięcza republice, stawał na czele spisku, zwróconego przeciw istniejącej formie rządu! Ze wojskowe sfery miałyby ochotę urządzić *pronunciamiento* — być może, ale żeby Faure miał do niego należeć, to wymysł bujnej wyobraźni.

O wypadkach ostatnich donoszą z Paryża, że w sobotę odbyła się pod przewodnictwem Brissona narada gabinetowa, na której omawiano sprawę rewizji procesu Dreyfusa, powzięcie uchwały odroczone jednak do poniedziałku, ponieważ dwaj ministrowie, mianowicie minister skarbu Peytral i minister rolnictwa Viger byli nieobecni. Telegrafowano zarówno do Peytrala, który bawi w Marsylii, jak do Vigera, przebywającego chwilowo w Orleanie, z wezwaniem, aby na poniedziałek wrócili do Paryża i wzięli udział w radzie gabinetowej. Na wczorajszej radzie gabinetowej została już przedłożona opinia komisji rewizyjnej, złożonej — jak wiadomo — z sześciu członków. Otóż według doniesienia *Liberté*, miało trzech członków tej komisji oświadczyć się za rewizją, a trzech

przeciw rewizji. Także *Temps i Journal des Debats* a wreszcie i *Agencja Havasa* potwierdzają, że komisja podzieliła się na dwie równe połowy, za i przeciw rewizji. Ponieważ tedy nie ma absolutnej większości za rewizją, przeto opinia komisji brzmi jako odrzucenie wniosku rewizyjnego.

Minister sprawiedliwości nie jest związany opinią komisji, której głos ma znaczenie tylko doradcze, a nie rozstrzygające. — Wolno tedy ministrowi sprawiedliwości, bez oglądania się na opinie komisji, odesłać sprawę do trybunału kasacyjnego i zażądać jego rozstrzygnięcia. Potrzeba na to tylko uchwały gabinetu. Życzeniem Brissona jest, aby ta uchwała zapadła w obecności wszystkich ministrów, co może nastąpić dzisiaj.

Tymczasem nie brak pogłosek o częstotliwym przesileniu gabinetowem, a nawet o możliwości ustąpienia całego gabinetu Brissona i o zwołaniu parlamentu. Dzienniki potwierdzają pogłoskę, że minister sprawiedliwości ciągle się waha i sam jeszcze nie jest zdecydowany wystąpić z inicjatywą wdrożenia rewizji. Natomiast prezydent ministrów Brissson, minister oświaty Bourgeois oraz Delcasse, minister spraw zewnętrznych, są przekonani, że rewizja jest jedynym środkiem ostatecznego załatwienia tej sprawy.

Położenie na dalekim Wschodzie Azji zaostriżyło się znowu w wysokim stopniu. Przewrót, dokonany w Chinach, uważany jest w Anglii za owoc intrygi rosyjskiej i jako nowe pokrzyżowanie planów polityki angielskiej. Z Wei-hei-Wei, portu chińskiego, obsadzonego przez Anglików, telegrafują, że okręt angielski „Centurion” odpłynął nagle w sobotę z zapieczętowanymi rozkazami na pełne morze. Przypuszczają, że znajduje się on w drodze do Taku, i że od Chee-Foo począwszy, przylączy się do niego sześć angielskich okrętów wojennych.

Do *Frankf. Ztg.* donoszą z Tientsinu w Chinach, że ruch kolejowy pomiędzy Pekinem a Tientsinem został wstrzymany i że krążą nader niepokojące pogłoski.

Pall-Mall-Gazette dowiaduje się, że konsul angielski w Shanghai przestał wiadomości, że cesarz chiński został zamordowany. Londyński urząd zagraniczny określa jednak tę wiadomość jako nieurzędową i jako powtarzanie plotki ulicznej. Do *Timesa* donoszą, że dostojnicy i nawet sam cesarz chiński złożyli w piątek hołd cesarzowej matce i że w Pekinie panuje spokój. Wiadomość o zamordowaniu cesarza Chin jeszcze stanowczo się nie potwierdziła; mianowicie depesze mówią tylko o pałacowej rewolucji.

Również do *Timesa* donoszą z Shanghai, że z Pekinu wydany został rozkaz aresztowania głównego doradcy cesarskiego, Kang-Yu-Nei, który schronił się do Shanghai. Rząd chiński prosił konsula angielskiego o pomoc w aresztowaniu zbiega, który prawdopodobnie zostanie skazany na śmierć.

Rozkaz aresztowania Kang-Yu-Nei został wydany na życzenie Rosyji. Konsul angielski w Shanghai sprzeciwił się rewizji na okrętach angielskich, gdzie zbieg miał się schronić. W ostatniej chwili donoszą, że zbieg, którego cesarzowa-matka obwinia o spisek na życie cesarza — schronił się na pokład angielskiej kanonierki w Woosung. Admirał eskadry angielskiej zamierza wysadzić na ląd w Taku wojska angielskie.

TELEGRAMY GAZETY LWOWSKIEJ

Rada państwa.

Wiedeń, 26 września. (Telefonem). Dziś o godzinie 11 rozpoczęło się posiedzenie Izby posłów Rady państwa. Po zgromadzeniu się posłów, P. Prezydent Ministrów hr. Thun wzywa najstarszego w Izbie pos. Zurkana do objęcia przewodnictwa.

Pos. Zurkan zajmując krzesło prezydenta, wita posłów i oświadcza, że posiedzenie jest otwarte. Dalej tak mówi: Sesa nowa zebrała się pod znakiem najcięższej, całej państwa przepełniającej żałoby. Pierwszym zadaniem Izby będzie dać godny tej żałobie wyraz. Odpowie to chyba życzeniu wszystkich, aby manifestacji tej dokonał prezydent wybrany i aby ją uchwaliła Izba uconstytuowana. Czyniąc temu życzeniu zadość, przystępuję do spełnienia obowiązków, regulaminem przepisanych.

Następnie pos. Zurkan powołał na prowizorycznych sekretarzy pp. Kapferera, Deyma, Götza, Popowiciego, Bernera, Budiga, Pogacnika i Weisskirchnera, poczem nowo wybrani posłowie złożyli przyrzeczenie poselskie.

Z kolei przystąpiono do wyboru prezydenta. Większością 205 głosów wybrany został dr. Fuchs. 119 kartek oddano pustych. Prezydent dr. Fuchs podziękował krótko za okazane mu zaufanie. Izba przystępuje do wyboru wiceprezydentów.

Pierwszym wiceprezydentem wybrany został p. Ferjancie, Słoweniec, drugim p. Lupul, Rumun.

Następnie prezydent dr. Fuchs wygłosił z wielkim przejęciem mowę żałobną z powodu zgonu Najj. Pani, poczem posiedzenie zamknięto.

Wiedeń, 26 września. (Telefonem). Mowa żałobna Prezydenta Fuchsa streszczała się w tych słowach: Słów brak na wyrażenie z jednej strony żywego oburzenia z powodu niecnej zbrodni, jaką spełniono na osobie naszej Dostojnej Monarchini, z drugiej strony na to, aby dostatecznie określić współczucie i żałobę, w jakiej wszyscy jesteśmy pogrążeni. Mowca wielbił następnie rzadkie cnoty zmarłej Cesarzowej i tak zakończył: W tej ciężkiej żałobie po Marceji podnosi się gorące wszystkich ludów życzenie: Boże użyż Cesarzowi naszemu sił do zniesienia tego strasznego ciosu!

Izba uchwaliła tę manifestację kondolencyjną uwidocznić w protokole i upoważniła Prezydium do złożenia jej u stóp Tronu. Natychmiast potem obrady zamknięto.

Kraków 26 września. (Telefonem).

Księżna Henrykowa pruska, żona brata cesarza Wilhelma, przejechała dziś rano po ciągiem pospiesznym przez Kraków do Podwołoczysk. Księżna jechała w pruskim wagonie dworskim.

Kraków, 26 września. (Telefonem).

Wydział przemysłowy magistratu krakowskiego wystąpił w obec piekarczy tutejszych z żądaniem, ażeby z uwagi na stale obniżające się ceny mąki zniżyli ceny pieczywa i wypiekali bułki jednocentowe w interesie najuboższej ludności. Większość piekarczy zajęła stanowisko nieprzychylnie w obec żądania magistratu, który zdecydowany jest użyć wszelkich przysługujących mu środków do pomyślnego dla ludności załatwienia sprawy.

Kraków, 26 września. (Telefonem).

W dług obliczenia, straty w dziale gradowym Towarzystwa wzaj. ubezpieczeń wynoszą w tym roku około 140.000 złr. i pokryte zostaną pożyczką z funduszu rezerwowego działu gradowego, wynoszącego obecnie złr. 915.000. W ogóle poniosły straty gradowe wszystkie Towarzystwa, operujące w Europie środkowej. Straty Towarzystw ubezpieczeń na Węgrzech wynoszą przeszło 5 milionów złr.

P. Wiktor Gablenz, szef działu życiowego Towarzystwa wzaj. ubezpieczeń, otrzymał prokurę na Lwów i Kraków.

Wiedeń, 26 września. (Telefonem).

W myśl powyższej uchwały zjawił się wczoraj u P. Prezydenta Ministrów hr. Thuna delegaci konferencji przywódców zjednoczonych stronniectw lewicy. Imieniem tychże p. Funke przemówił jak następuje: „Więść o zgonie naszej Dostojnej Monarchini pogrążyła całą wielką Austryję w najgłębszej żałobie. Nie była to żałoba w zewnętrznych tylko formach, lecz głęboko odczuta, najserdeczniejsza żałoba serc i umysłów, która w całym państwie znalazła wymowny wyraz. Dostojna, szlachetna Pani, której serce tak gorąco biło dla cierpiącej ludzkości, której życie całe było poświęcone uczynom miłosierdzia, ta Pani zdoła w najpiękniejsze smoty niewieście, została zdala od Ojczyzny śmiertelnym ciosem ugodzona. Nie zabrało nam Jej nieublagane prawo natury, tylko strasna zbrodnia, dla napiętnowania której mowa ludzka słów nie posiada, położyła przedwczesny koniec Jej życiu i w ten leży tragizm, który tak samo, jak szczytne cnoty szlachetnej Zmarłej wywołał w tak podniosły sposób współczucie całego cywilizowanego świata. Konferencja przywódców zjednoczonych stronniectw niemieckich austr. Izby posłów, która wczoraj zebrała się na pierwszą naradę, idzie za głosem obowiązku serca, wyrażając przedewszystkiem głęboką, najszerszą żałobę z powodu zgonu Cesarzowej i najgorętsze współczucie dla naszego tak ciężko dotkniętego Monarchy. Rok bieżący miał być dla Niego rokiem radości, a stał się rokiem najcięższej, najboleśniejszej żałoby. Najstraszniejszego ciosu, mogącego ugodzić człowieka, nie oszczędzono ukochanemu Monarsze, a do tych wielu prób, jakich w biegu czasu doznał, przybyła nowa, strasna. Osamotniony jest teraz Monarcha nasz na Tronie po stracie Swej ukochanej szlachetnej Towarzyszki życia. Wielką boleść jego dzieli w sposób serdeczny wszyscy obywatele Austrii. Tę boleść niezmierną najukochańszy Monarcha zniósł z podziwieniem godnym spokojem, oddając się całkowicie Swym obowiązkom Monarszym, a w tem poczuciu obowiązku i w miłości wszystkich Swych ludów znalazł ukojenie i ulgę. Pełni uwielbienia dla naszego Cesarza i przejęci uczuciem patriotyzmu i lojalności, prosimy Waszą Ekszellencję jako przedstawiciela konferencji przywódców stronniectw niemieckich, abyś raczył wyrazić najgłębszą żałobę po zgonie naszej szlachetnej Cesarzowej i najszerzego współczucia, z powodu tej niezmiernie powetowanej straty złożyć u stóp Tronu”.

Wiedeń, 26 września. Wczoraj wieczorem pod przewodnictwem P. Ministra handlu dr. Baernreitera odbyło się posiedzenie wspólne przyboecznej rady dla spraw pracy (*Arbeitsrat*), dodanej urzędowi statystycznemu pracy, w obecności reprezentantów Ministerstw: spraw wewnętrznych, rolnictwa, finansów, kolei żelaznych i handlu. W przemowie swej do zgromadzonych, przedstawił P. Minister handlu obraz czynności statystycznego urzędu pracy; wskazał na zaprowadzoną od r. 1894 statystykę strejków, i wyraził nadzieję, że brakująca statystyka strejków górniczych będzie przy współudziale Ministerstwa rolnictwa niebawem uzupełniona. Co do pośrednictwa w dostarczaniu pracy, trzeba będzie zbadać sprawę organizacji wykazów pracy. Ważnym tutaj punktem jest zadecydowanie, czy i jakie ustawodawcze środki byłyby w tym względzie stosowne; mianowicie do zwalczania nadużyć, stwierdzonych przy pośrednictwie w dostarczaniu pracy; środki takie zdają się być nieodzowne. Również co do opracowania i dalszego prowadzenia, a ewentualnie też i wykończenia dzieła o stowarzyszeniach zarobkowych, zasiągnie nowy urząd opinii rady dla spraw pracy. Dalszem zadaniem statystycznego urzędu pracy, do czego P. Minister handlu wielką przywiązuje wagę, będzie nieustające wydawnictwo organu, który ma mieć podobny cel, jak angielska *Labour-Gazette*. W najbliższej przyszłości urząd dla spraw pracy i rada przyboeczna dla spraw pracy mają pałąć sprawą ustawodawstwa socjalnego, a mianowicie uznaną wszechstronnie jako nieodzowną reformą ubezpieczenia na wypadek nieszcześcia lub choroby.

P. Minister oświadcza, że rozmyślnie połączył w Radzie dla spraw pracy obie przeciwne sobie strony, ponieważ przy próbach podejmowanych w celu rozwiązania trudnych problemów, wtenczas tylko spodziewać się można rezultatu, gdy przeciwne sobie interesy są broniące i reprezentowane otwarcie, lojalnie, rzeczowo i poważnie, a przez wzajemne określenie swego stanowiska zwolna będą się zmniejszały i zniknęły niedowierzanie obustronne oraz partyjne zapętrzenia, dzisiaj jeszcze rozdzielające od siebie rozmaite, ze stanowiska ekonomicznego klasy społeczne. (Żywe oklaski).

P. Minister zakończył: Jeżeli wszyscy interesowani w tem dziele w poważnej i uczciwej pracy zbliżą się do siebie, jeżeli popieranie naszego przemysłu i pozyskiwanie dlań nowych terenów, oraz regulowanie socjalnych stosunków będą zawsze na równi uwzględniane a we wszystkich pracach panować będzie zawsze bezstronność, wówczas niewątpliwie połączona będzie podstawa do dzieła dobrego. (Oklaski).

P. Minister handlu przedstawił następnie radcę ministeryjalnego Mataję, jako przyszłego naczelnika urzędu dla statystyki pracy.

Z kolei wybrano komisję, która zajmie się przeprowadzeniem obrad nad prowizorycznym regulaminem Rady dla spraw pracy. Członkiem Izby handlowej Adler imieniem przemysłowców i rękodzielników, p. Hueber imieniem robotników, profesor Uniwersytetu Philippovich zaś imieniem świata naukowego, złożyli P. Ministrowi handlu podziękowanie za nowo utworzoną instytucję.

Wiedeń, 26 września. (Telefonem). Na odbytem dziś posiedzeniu wolnego zjednoczenia niemieckiego, pamięć Najj. Pani uczcił żałobnym wspomnieniem przewodniczący p. Mauthner, to samo w klubie rumuńskim uczynił p. Lupul.

Paryż, 26 września. Po zamknięciu meetingu przyszło na ulicy do demonstracji. Aresztowano dwie osoby.

Paryż, 26 września. Olivier, redaktor *Lanterne* zraniony onegdaj przez panią Paulmier, ma się średnio dobrze. Mąż jej, deputowany Paulmier, wyzwał naczelnego redaktora *Lanterne* Milleranda za publikację listu na pojedynek.

Paryż, 26 września. (Telefonem.) *Libre Parole* donosi, że Esterhazy wystosował do ministra wojny Chanoine telegram, w którym protestuje przeciw ostatnim rewelacjom *Observera*.

Rochefort w *Intransigeant* opowiada, że on z dwoma kolegami ofiarowali Esterhazemu pensję 300 fr. na miesiąc. Esterhazy wskazał niedawno całą tę kwotę wydał i w sposób tajemniczy wyjechał do Londynu. Zachodzi pytanie, skąd Esterhazy wziął pieniądze na podróż, skoro innych funduszy żadnych nie posiadał.

Matin donosi o licznych odwiedzinach, jakie odbierał wczoraj minister sprawiedliwości od kolegów swych, zwłaszcza zaś od Peytrala i Brissona. Nie ulega żadnej wątpliwości, dodaje *Matin*, że celem tych wizyt było skłonić Sarriena, aby na radzie ministrów przedłożył wniosek odesłania aktów sprawy Dreyfusa do trybunału kasacyjnego.

Paryż, 26-go września. (Telefonem). Umarł tu znany antropolog i konserwator muzeum St. Germain Mortillet.

Paryż, 26 września. Agencja Havasa donosi że wczoraj po południu odbył się pod przewodnictwem Derouleda meeting komi-

tetu patriotycznego miasta Paryża i okolicy. Wzięło w nim udział około 1500 osób.

Deroulede uderzył ostro na Brissona, Clemenceau, Jaures'a i Trarieux, oskarżał Brissona, że chce przeprowadzić rewizję wbrew zapatrywaniu uczonych prawników i zdradzić sztandar francuski. Ludzie, którzy napadają na armię, zapominają o tem, że car przybył do Francji dla pozdrowienia armii. Bez armii nie masz ojczyzny. Rewizja procesu Dreyfusa znaczy wydanie ojczyzny na łup. Mowca zakończył wezwaniem obywateli, aby skupiali się, celem zreformowania ligi patriotów.

Po przyjęciu odpowiedniej rezolucji, uczestnicy meetingu rozeszli się spokojnie do domów.

Londyn, 26 września. Do *Biura Reutersa* donoszą z Paryża: Anglia, Rosya, Francja i Włochy podpiszą w przeciągu 24 godzin wspólny akt, który zawierać będzie plan uspokojenia Krety oraz środki, które mają zmusić sułtana, aby uległ żądaniom mocarstw. Mocarstwa w pierwszych dniach bieżącego tygodnia wysłały do Porty ultimatum, w którym domagać się będą, aby sułtan na ich plan się zgodził. Mocarstwa są zdecydowane sprawę kreteńską bezzwłocznie załatwić, nie ścierpią odwlekań i nie zawahają się swych flot wysłać do Dardanellów, a w razie potrzeby i dalej.

Londyn, 26 września. (Telefonem). *Standard* donosi z Kandy, że admirał angielski Noel 23 b. m. telegraficznie zażądał przysłania 3000 żołnierzy dla wzmocnienia załogi angielskiej.

Jak donosi *Daily Mail* z Pekinu, starszy eunuch dworski oświadczył, że cesarz ciężko zachorował, a śmierć jego jest prawdopodobna.

Londyn, 26 września. (Telefonem.) *Daily Telegraph* donosi z Kairu że Kiczener basza spotkał się w Faszodzie z ekspedycją Marchanda i oświadczył mu, że ma instrukcję ogłosić to terytorium jako angielskie. Wobec tego Francuzi musieli by Faszodę opuścić. Marchand nie zastosował się jednak do tego wezwania, twierdząc, że nie ma o tem żadnej urzędowej wiadomości. Na to Kiczener basza kazał wywiesić flagę angielską i egipską i zostawił tam dwa bataliony sudańskie wraz z oddziałem góralski kameruńskich pod wodzą pułkownika Jacksohna. Rokowania dyplomatyczne w tej sprawie są już podobno w toku.

Londyn, 26 września. Dziennik *Observer* ogłasza następujące rewelacje, mające pochodzić od osoby, u której Esterhazy, przybywszy do Londynu, zamieszkał.

Osobie tej miał Esterhazy wyznać, że on sam napisał znane *bordereau*, a to nadanie pułkownika Sandherra, a za wiedzą Henry'ego. Jakkolwiek obaj ci już nie żyją, udowodnić to można. Biuro informacyjne posiada przeciw Dreyfusowi tylko moralne dowody.

Sandherr postanowił użyć tego aktu, jako dowodu winy przeciw Dreyfusowi. Schwarzkoppen go nigdy nie widział. Dokument ten wręczył agent biura informacyjnego portyerowi ambasady niemieckiej. Tenże zaś jako szpieg francuski oddał go innemu agentowi Genost, który go przyniósł napowrót do departamentu wywiadowczego; tam został on zarejestrowany jako dokument pochodzący z ambasady niemieckiej. Dalej opowiada ta osoba, że Schwarzkoppen pisał ów znany list, w którym się znajduje następ o tej kanalii D. Ustęp ten odnosi się jednak nie do Dreyfusa, ale do niejakiego Dollfusa, który na kilka lat przed sprawą Dreyfusa ambasady niemieckiej wydał plany fortecy w Nizy. Ową zawołowaną damą, ma być pani Paty de Clam.

Konstantynopol, 26 września. Znajdujący się na Krecie admirałowie angielski, włoski i francuski, otrzymali pełnomocnictwo do bezzwłocznego wykonywania wyroków, wydanych przez sądy wojenne. Także admirał rosyjski oczekuje takiego samego pełnomocnictwa. Rosyjski okręt „Kijów” z tysiącem żołnierzy, których transport uległ zwłoce, znajduje się w drodze do Rethymno. Zapowiedziane są również dalsze okręty wojenne z nowymi transportami wojska. W Kandy pozostało pięć okrętów angielskich z załogą 3.800 ludzi. Załoga ta ma być niebawem wzmocniona.

Konstantynopol, 26 września. (Telefonem). Ambasadorowie angielski, francuski, włoski i rosyjski zebrał się wczoraj na pierwszą naradę w sprawie pacyfikacji Krety.

Madryt, 26 września. Członkowie komisji dla zawarcia pokoju między Ameryką z Hiszpanią odjeżdżają dzisiaj wieczorem do Paryża.

Ferrol, 26 września. Okręt „Cartage-

na” powrócił tutaj uszkodzony, z powodu spotkania się opodal przyłodka Villano z angielskim parowcem „Rophena”. Parowiec angielski zatonał wraz z 15 majtkami Ocalał tylko kapitan okrętu i jeden majtek.

Suakin, 26 września. Anglicy obsadzili miejscowość Gedouf.

Odpowiedzialny redaktor Adam Krasnowiecki.

L. 21.552

OBWIESZCZENIE.

(5908 2—3)

C. k. Dyrekcja okręgu skarbowego w Nowym Sączu rozpisuje 1-szą publiczną licytację w celu wydzierżawienia prawa poboru podatku konsumpcyjnego od mięsa w poniżej wymienionych 2 okręgach dzierżawnych na trzy lata t. j. na rok 1899, 1900 i 1901 bezwarunkowo lub warunkowo na rok 1899 z mileżem odnowieniem kontraktu na dalsze dwa lata 1900 i 1901, albo tylko na jeden rok 1899 bezwarunkowo.

Warunki licytacyjne, jakoteż wykazy miejscowości należących do każdego okręgu dzierżawnego, mogą być prześledzone przed licytacją w c. k. Dyrekcji okręgu skarbowego w Nowym Sączu, tudzież w dotyczących nadzorach c. k. straży skarbowej nowo-sądeckiego okręgu skarbowego.

Oferty pisemne, opieczetowane i zaadresowane z uwidoczniem przedmiotu dzierżawy na adresie, należy wnieść najdalej do 5-tej godziny po południu ostatniego dnia poprzedzającego ustną licytację t. j. do 12 października 1898 do rąk c. k. Dyrektora okręgu skarbowego w Nowym Sączu.

Wadyum w wysokości 10% ceny wywołania ma być przy pisemnych ofertach — do oferty dołączone, zaś przy licytacji ustnej do rąk komisji licytacyjnej zł. żone. Kwity kasowe, opiewające na kaucję dzierżawy nie wyciągają, nie będą jako wadyum licytacyjne przyjęte.

L. porz.	Okręg dzierżawny	Przedmiot	Klasa taryfy B. z 18 maja 1875 Dz. u. p. Nr 84	Cena wywołania	Licytacja ustna odbędzie się	U w a g a
1	Limanowa	Prawo poboru podatku spożywczego od mięsa	III.	2838	54	1 października 1898 od godz. 9-tej rano do 1-szej po południu w biurze c. k. Dyrekcji okręgu skarbowego w Nowym Sączu
2	Nowy Targ		III	7517		

Nowy Sącz, dnia 19 września 1898

Do 1. 24.97

OBWIESZCZENIE.

(5864 3 3)

Celem wydzierżawienia prawa poboru podatku spożywczego od mięsa i wyszynku wina, moszczu winnego i owocowego w okręgach dzierżawnych niżej poszczególnionych na rok 1899, a warunkowo z zastrzeżeniem mileżowego odnowienia, względnie wypowiedzenia na dalszy drugi i trzeci rok, lub bezwarunkowo na trzy lata t. j. od 1 stycznia 1899 do 31. grudnia 1901, rozpisuje się pierwszą licytację, a to co do mięsa na dzień 18., zaś co do wina na dzień 19. października 1898.

Oferty pisemne, zaopatrzone w 10% wadyum, mogą być wnoszone na ręce naczelnika c. k. Dyrekcji okręgu skarbowego w Tarnowie najdalej do 6-tej godziny po południu, dnia poprzedzającego termin ustnej licytacji.

Blższe warunki licytacyjne, jakoteż wykazy miejscowości, należących do pojedynczych okręgów dzierżawnych, można przejrzeć w c. k. Dyrekcji okręgu skarbowego w Tarnowie, tudzież we wszystkich nadzorach straży skarbowej, do tutejszego okręgu skarbowego należących.

Wykaz okręgów dzierżawnych:

Liczba porządkowa	Okręg dzierżawny	Przedmiot dzierżawy	Cena wywołania	Wadyum 10%	Licytacja ustna odbędzie się
1	Czechów	Prawo poboru podatku spożywczego od mięsa	964	96	Licytacja ustna odbędzie się w c. k. Dyrekcji okręgu skarbowego w Tarnowie dnia 18. października 1898 od godziny 9-tej do 1-szej z południa.
2	Mielec		5000	500	
3	Pilzno		1996	200	
4	Ryglice		517	52	
5	Tarnów		33798	3380	
6	Zakliczyn		1137	114	
7	Czechów	Prawo poboru podatku spożywczego od wina	41	4	Licytacja ustna odbędzie się w c. k. Dyrekcji okręgu skarbowego w Tarnowie dnia 19. października 1898 od godziny 9-tej do 1-szej z południa.
8	Dąbrowa		310	31	
9	Jodłowa		33	3	
10	Mielec		475	48	
11	Pilzno		186	19	
12	Ryglice		22	2	
13	Żabno		160	16	

C. k. Dyrekcja okręgu skarbowego.

Tarnów, dnia 16. września 1898.

L. cz. E. 55/98 (8)

(5843 3—3)

Na żądanie Benjamina Finka w Białym Wyżnie, zastąpionego przez adw. dra. Jana Hozera, adw. w Grybowie, odbędzie się dnia 5 października 1898 o godz. 10 przed południem, w sądzie niżej wymienionym, w biurze Nr. 3 licytacja realności lwh. 16 ks. gr. gm. kat. Zembrzyce objętej, dłużników Pawła i Rozalii Putyrów własnej, tylko z 6 parcel gruntowych składającej się w łącznej przestrzeni 676⁰ bez przynależności.

Nieruchomość ta, wystawiona na licytację, jest oceniona na 119 zł. 5 ct.

Najniższa cena wynosi 79 zł., 36 ct. aw. poniżej tej ceny sprzedaż nie przyjdzie do skutku.

Warunki licytacyjne i odnoszące się do tej nieruchomości dokumenta (wyciąg tabularny, wyciąg katastralny, protokoły ocenienia i t. d.) może każdy, mający chęć kupienia, przejrzeć podczas godzin urzędowych w sądzie niżej wymienionym, w biurze Nr. I.

Takie prawa, w obec których niniejsza licytacja byłaby niedopuszczalną, należy zgło-

sić do sądu najpóźniej przy wyznaczonym terminie licytacyjnym, inaczej roszczenia tego rodzaju co do samej nieruchomości nie mogłyby być już ze skutkiem podnoszone.

Te osoby, dla których, jakie prawa lub ciężary na powyższej nieruchomości bądź obecnie już istnieją, bądź w toku postępowania licytacyjnego powstaną, zawiadamiane będą o dalszych wydarzeniach tego postępowania jedynie przez przybicie na tablicy sądowej jeśli nie mieszkają w okręgu sądu niżej wymienionego i nie wskażą temuż sądowi pełnomocnika do doręczeń, w siedzibie sądu zamieszkałego.

C. k. Sąd powiatowy Oddział III. Wadowice, dnia 17 sierpnia 1898.

L. cz. III 1885/91 1

(5770 3—3)

w tut. Sądzie odbędzie się o g. dz. 10 rano w dniu 28 października 1898 powyżej ceny szacunkowej, zaś w dniu 25 listopada 1898 nawet poniżej takiej licytacja realności l. 76 w Skórcu, według wyk. hip. l. 133 w

13 części Franciszki z Figurów Dudziekowej własnej, na rzecz Joela Amsterdamera pto. 7 zł. 80 ct. z pn.

Cena wywołania 160 zł. 18 ct.

Wadyum 16 zł.

Resztę warunków, akt oszacowania i wyciąg tabularny wolno przejrzeć w tus. registraturze.

Dla nieznanych z życia i miejsca pobytu wierzycieli i dla wierzycieli hipotecznych ustanawia się kuratorem Emanuela Wintera c. k. notariusza w Mszanie dolnej.

C. k. Sąd powiatowy Oddział II.

Mszana dolna, 6 sierpnia 1898.

L. 2563

(5881 3—3)

Dnia 7 października 1898 o godzinie 11 przed południem odbędzie się w biurze podpisanego c. k. zarządu salinarnego licytacja za pomocą ofert pisemnych, celem dostawy w roku 1899 następującego materiału budulcowego a mianowicie:

Drzewo jodłowe okragłe 8—10 cm. grube 9-5 m. długie sztuk 200

Drzewo jodłowe okragłe 16 cm. grube 6-63 m. długie sztuk 220,

Drzewo jodłowe okragłe 18 cm. grube 6-63 m. długie sztuk 330,

Drzewo jodłowe okragłe 21 cm. grube 6-63 m. długie sztuk 1050,

Drzewo jodłowe okragłe 24 cm. grube 6-63 m. długie sztuk 1900,

Drzewo jodłowe okragłe 26 cm. grube 6-63 m. długie sztuk 1740,

Drzewo jodłowe okragłe 29 cm. grube 6-63 m. długie sztuk 1500,

Drzewo jodłowe okragłe 31 cm. grube 6-63 m. długie sztuk 1250,

Drzewo jodłowe okragłe 37 cm. grube 6-63 m. długie sztuk 50,

Drzewo jodłowe okragłe 26—29 cm. grube 8 m. długie sztuk 130,

Drzewo jodłowe okragłe 26—29 cm. grube 10-5 m. długie sztuk 20,

Drzewo okragłe sosnowe do pomp 30—32 cm. grube 3-8 m. długie sztuk 100.

Dostawanie sporządzone i opieczetowane oferty, ostemplowane znaczkiem na 50 ct., zawierające wadyum w wysokości 5% oferowanej kwoty i zaopatrzone klauzulą, iż oferentowi dokładnie są znane warunki licytacyjne i że tymże się bezwarunkowo poddaje, wnieść należy najpóźniej do godziny 11 rano w dniu licytacji na ręce c. k. naczelnika.

Na kopercie należy umieścić napis „Oferta N. N. na dostawę materiału budulcowego w roku 1899“.

Otwarcie ofert nastąpi tego samego dnia o godzinie 11 przed południem.

Blższe warunki tej licytacji, które oferenci własnoręcznie podpisać mają, przejrzeć można w zwykłych godzinach urzędowych w biurze podpisanego c. k. zarządu salinarnego lub w c. k. Dyrekcjach okręgu skarbowego w Samborze, Przemyśle, Sanoku, Rzeszowie, Tarnowie, Nowym Sączu, Wadowicach i Krakowie.

C. k. Zarząd salinarny.

Wieliczka, 20 września 1898.

L. cz. X 1086/97 5

(5904 2—3)

Na żądanie Bractwa kościelnego w Korosciatynie, zastąpionego przez Józefa Sucheckiego, odbędzie się dnia 14 października 1898 o godz. 9 przed południem, w sądzie niżej wymienionym, w biurze Nr. 3 licytacja 1/5 części realności w Korosciatynie położonej, wyk. hip. 9 ks. grunt. Korosciatyn, dłużniczej masy spadkowej sp. Jana Żurawskiego własnej.

Nieruchomość, wystawiona na licytację, jest oceniona na 149 zł.

Najniższa cena wynosi 99 zł 33 ct., poniżej tej ceny sprzedaż nie przyjdzie do skutku.

Warunki licytacyjne i odnoszące się do tej nieruchomości dokumenta (wyciąg tabularny, protokoły ocenienia i t. d.) może każdy, mający chęć kupienia, przejrzeć podczas godzin urzędowych w sądzie niżej wymienionym, w biurze Nr. 3.

C. k. Sąd powiatowy Oddział II.

Monasterzyska, dnia 26 sierpnia 1898

L. cz. E 141/98 3

(5919)

Na żądanie Chaima Billera, właściciela realności w Pruach, odbędzie się dnia 11 października 1898 o godz. 9 przed południem, w sądzie niżej wymienionym, w biurze Nr. 2 licytacja 2/4 części realności pod lk. 196 w Busku położonej, wele whl. 78 ks. gr. Busk, do Miodu Goldberg w 1/4 części, zaś do sp. Jakoba Goldberga, względnie z mocy ts. p. świadectwa z dnia 20/7 1895 l. 8360 do Izaka Leiby Goldberga w 1/4 części należących, raz z przynależnościami, składającymi się z 9 drzwi, tyleż okien i kluczów.

Nieruchomość, wystawiona na licytację, jest oceniona na 1275 zł., przynależności zaś 50 ct.

Najniższa cena wynosi 637 zł. 75 ct., poniżej tej ceny sprzedaż nie przyjdzie do skutku.

Warunki licytacyjne i odnoszące się do tej nieruchomości dokumenta (wyciąg tabular-

ny, wyciąg katastralny, protokoły ocenienia i t. d.) może każdy, mający chęć kupienia, przejrzeć podczas godzin urzędowych w sądzie niżej wymienionym, w biurze Nr. 2.

Takie prawa, w obec których niniejsza licytacja byłaby niedopuszczalną, należy zgłosić do sądu najpóźniej przy wyznaczonym terminie licytacyjnym, inaczej roszczenia tego rodzaju co do samej nieruchomości nie mogłyby być już ze skutkiem podnoszone.

Te osoby, dla których jakie prawa lub ciężary na powyższej nieruchomości bądź obecnie już istnieją, bądź w toku postępowania licytacyjnego powstaną, zawiadamiane będą o dalszych wydarzeniach tego postępowania jedynie przez przybicie na tablicy sądowej, jeśli nie mieszkają w okręgu sądu niżej wymienionego i nie wskażą temuż sądowi pełnomocnika do doręczeń, w siedzibie sądu zamieszkałego.

Wyznaczenie terminu licytacyjnego należy zanotować na karcie ciężarów wykazu hipotecznego dla wzmiankowanej części nieruchomości.

Należytość znawcy p. Karola Sawicza za oszacowanie oznacza się na 1 zł. 50 ct.

C. k. Sąd powiatowy Oddział II.

Busk, dnia 5 września 1898.

L. cz. E 648/98 6

(5937 1—3)

W dniach 28 września 1898 i 26 października 1898 o godzinie 9 rano odbędzie się w c. k. sądzie powiatowym w Samborze oddziale III na rzecz Serki Kohn przymusowa sprzedaż w drodze publicznej licytacji zainstalowanych na rzecz dłużniczki Jany Fuchs, w stanie biernym realności whl. 169 ks. gr. gminy Sambor, dzielnicy Blich, sum 160 zł. 10 zł., 271 zł. i 325 zł.

Cenę wywołania stanowią kwoty 170 zł., 271 zł. i 325 zł.

Wadyum wynosi 10% ceny wywołania.

Wyciąg tabularny i bliższe warunki przejrzeć można w registraturze sądowej.

C. k. Sąd powiatowy Oddział III. Sambor, dnia 23 sierpnia 1898.

L. cz. E. 166/98 2

(5877 1—3)

Na żądanie Salomona Katza, przemysłowca w Rymanowie, odbędzie się dnia 27 października 1898 o godz. 10 przed południem, w sądzie niżej wymienionym, w biurze Nr. 2 licytacja a) ciała hip. lwh. 82 ks. gr. gm. Posada wyżna, dom pod lk. 57 tudzież grunta orne, obejmującego b) niewydzielonej połowy ciała hip. lwh. 84 ks. gr. gm. Posada wyżna, obejmującego łąkę parę gr 1551 bez żadnych przynależności Szymona Hannsa własnej.

Nieruchomość, obejmująca ciało hip. lwh. 82 oceniona została na 1700 zł., a to do dom 300 zł. zaś grunt 1400 zł. a. w. a 1/2, ciała hip. lwh. 84 oceniona została na 10 zł. a. w. a to wedle protokołu z dnia 10 sierpnia 1897 l. 8388/97 a które to ocenienie z uwagi, że dłużnik na terminie w dniu 23 czerwca 1898 się nie jawił, należało przyjąć za podstawę postępowania licytacyjnego.

Najniższa cena wynosi co do ciała hip. lwh. 82 kwotę 1083 zł. 32 ct., zaś co do ciała hip. lwh. 84 kwotę 6 zł. 66 ct., poniżej tej ceny sprzedaż nie przyjdzie do skutku.

Warunki licytacyjne i odnoszące się do tych nieruchomości dokumenta (wyciąg tabularny, protokoły ocenienia i t. d.) może każdy, mający chęć kupienia, przejrzeć podczas godzin urzędowych w sądzie niżej wymienionym, w biurze Nr. 2.

Takie prawa, w obec których niniejsza licytacja byłaby niedopuszczalną, należy zgłosić do sądu najpóźniej przy wyznaczonym terminie licytacyjnym, inaczej roszczenia tego rodzaju co do samej nieruchomości nie mogłyby być już ze skutkiem podnoszone.

Te osoby, dla których jakie prawa lub ciężary na powyższych nieruchomościach bądź obecnie już istnieją, bądź w toku postępowania licytacyjnego powstaną, zawiadamiane będą o dalszych wydarzeniach tego postępowania jedynie przez przybicie na tablicy sądowej, jeśli nie mieszkają w okręgu sądu niżej wymienionego i nie wskażą temuż sądowi pełnomocnika do doręczeń, w siedzibie sądu zamieszkałego.

C. k. Sąd powiatowy Oddział II.

Rymanów, dnia 25 czerwca 1898.

L. cz. E 302/98 3

(5850 1—3)

Na żądanie Waska Hrycowa, odbędzie się dnia 2 listopada 1898 o godzinie 11 rano w tut. sądzie biuro Nr. II licytacja realności lwh. 898 w Muszynie, Anny Jędrzejowskiej własnej.

Nieruchomość ta, oceniona na 300 zł.

Najniższa cena wynosi 200 zł., poniżej tej ceny sprzedaż nie nastąpi.

Warunki licytacyjne i inne dokumenta można prześledzić w biurze Nr. II tego sądu. Uratorem niewydanych wierzycieli ustanowiony c. k. notaryusz Jan Ariet w Muszynie.

C. k. Sąd powiatowy Oddział II.

Muszyna, dnia 12 września 1898.

Konkursy.

L. 82724 II. (5880 3—3)

KONKURS.

Na posadę ekspedienta przy c. k. urzędzie pocztowym w Radawie, w powiecie Jarosławskim, za kontraktem służbowym i kaucją w kwocie 200 złr.

Pobory:

Płaca rocznych . . . . . 100 złr.
ryczałt kancelaryjny . . . . . 20 „
wynagrodzenie . . . . . 180 „
na codziennego posłańca pieszo do Wiązownicy i napowrót.

Podania należy wnieść najpóźniej do 30. września b. r. do c. k. Dyrekcji poczt i telegrafów we Lwowie.

Lwów, dnia 17. września 1898.

L. 2175 (5927)

KONKURS.

Na opróżnioną posadę lekarza okręgowego w Kozowie z placą rocznych 500 zł. i ryczałtem na objazdy służbowe w kwocie 300 zł. rozpisuje się niniejszym w myśl postanowienia ustawy z 2 lutego 1891 Nr. 17 Dz. ust. i rozp. kraj. konkurs z terminem wnoszenia podań do Wydziału powiatowego w Brzeżanach po d. 20 października 1898.

Okręg lekarski Kozowa obejmuje miejscowości: Kozowa, Kalne, Słoboda, Wiktorówka, Helenków, Okno, Teofipółka, Krzywe, Libiatyn, Komarówka, Dubince, Ceniów, Wybudów i Kozówka z ludnością około 16.000 dusz na obszarze 2240.92.

Apteka publiczna w miejscu.

Ubiegający się o powyższą posadę wykazać się mają:

1. Obywatelstwem austriackim.
2. Dyplomem doktora wszech nauk lekarskich, i przynajmniej dwuletnią praktyką lekarską.
3. Świadectwem moralności.
4. Znajomością języków krajowych.
5. Odpowiednią zdolnością fizyczną stwierdzoną przez lekarza powiatowego.

Obowiązki służbowe określone instrukcją z dnia 31 grudnia 1891 Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 82 Cz. XXII mają być objęte 1 listopada 1898.

Brzeżany, d. 15 września 1898.

Prezes: R. Traczewski.

L. Prez. 416 6/98 (5925 1—3)

KONKURS.

C. k. sąd powiatowy w Peczenizynie poszukuje od dnia 1 października 1898 dyktarza obznajomionego z manipulacją sądowną.

Płaca miesięczna 25 do 30 złr. w. a. Świadectwa wymagane.

Peczenizyn, dnia 21 września 1898.

L. 54369 (5923 1—3)

Ogłoszenie konkursu.

W celu nadania czterech stypendyów z fundacji imienia Agenora hr. Gołuchowskiego, ogłasza się niniejszym konkurs.

Stypendya te przeznaczone są dla ubogich w Galicji urodzonych młodzieńców, a w szczególności pierwsze o rocznych 300 złr. utworzone przez s. p. Agenora hr. Gołuchowskiego na pamiątkę, iż sam był niegdyś uczniem lwowskiego Uniwersytetu, przeznaczone jest wyłącznie dla uczniów, którzy z celującym postępem kształcą się na wydziale prawniczym Uniwersytetu we Lwowie.

Drugie stypendium, również o rocznych 300 złr., przeznaczone jest dla młodzieńca oddającego się nauce sztuk pięknych i trwa lat cztery.

Trzecie stypendium o rocznych 200 złr. przeznaczone jest dla uczniów krajowych szkół gimnazjalnych, uniwersyteckich, realnych lub technicznych.

Czwarte stypendium, również o 200 złr., przeznaczone jest dla uczniów krajowej szkoły gospodarstwa wiejskiego.

Prawo nadawania tych stypendyów służy JE. J.W. Agenorowi hr. Gołuchowskiemu, ordynatowi na Skale.

Kandydaci winni wnieść podania swoje za pośrednictwem zakładu, do którego na nauki uczęszczają, do Wydziału krajowego, a to najpóźniej do 15 listopada r. b. i załączyć metrykę chrztu, świadectwo ubóstwa i dowody detych-

czasowego postępu w naukach, a w szczególności ostatnie świadectwa szkolne.

Stypendya wypłacane będą w półrocznych ratach z dołu, stypendysta jednak oddający się nauce sztuk pięknych, któryby w pierwszym roku zamierzał odbyć podróży za granicę, otrzymać może na rachunek stypendyum 100 złr. w. a. z góry.

Z Wydziału krajowego

Królestwa Galicji i Lodomerji wraz z Wielkim Ks. Krakowskim.

We Lwowie, dnia 16 września 1898

G R O T T.

L. 54370 (5922 1—3)

Ogłoszenie konkursu.

Celem nadania dwóch stypendyów z fundacji s. p. Ksjetana hr. Lewickiego, ogłasza się niniejszym konkurs.

Jedno z tych stypendyów, wynoszące 300 złr. w. a. rocznie, przeznaczone jest dla młodzieńca urodzonego w Galicji, oddającego się nauce sztuk pięknych, i trwa przez lat cztery. W razie podróży za granicę otrzyma stypendysta na żądanie 100 złr. z góry, zaś resztę 200 złr. w półrocznych ratach z dołu.

Drugie stypendium, wynoszące 200 złr. w. a. rocznie, przeznaczone jest dla uboższego ucznia krajowej szkoły gospodarstwa wiejskiego, urodzonego w Galicji.

Szczególne uwzględnienie zastrzeżone jest dla synów oficyalistów, pełniących służbę w dobrach należących do ordynacji s. p. fundatora.

Prawo nadawania stypendyów służy JE. J.W. Jofii z hr. Lewickich, hrabinie Siemienińskiej-Lewickiej.

Kandydaci winni wnieść podania swoje do Wydziału krajowego, (uczniowie szkół publicznych na ręce przełożonej władzy szkolnej) najpóźniej do 15 listopada b. r. i załączyć metrykę chrztu, świadectwo ubóstwa, tudzież dowody detychczasowego postępu w naukach a względnie także w sztuce.

Z Wydziału krajowego

Królestwa Galicji i Lodomerji wraz z Wielkim Ks. Krakowskim.

We Lwowie, d. 16 września 1898.

G R O T T.

L. 54363 (5921 1—3)

Ogłoszenie konkursu.

W celu nadania jednego stypendyum w kwocie sześćdziesięciu (60) złr. a. w. rocznie z fundacji im. s. p. Jakoba Nawratila, ogłasza się niniejszym konkurs.

Stypendyum to zostanie nadane tylko na przeciąg bieżącego roku szkolnego uczniowi ubogiemu, prowadzącemu się moralnie i wykazującemu celujący postęp w naukach, uczęszczającemu do szkoły średniej (realnej lub gimnazjum) w Galicji lub W. Ks. Krakowskim, nie wyższej niż VI klasy, a będącemu synem poczmistrza, poczetk-pedysty lub poczetkspedytora, który ma a względnie miał posadę w Galicji lub W. Ks. Krakowskim i jest członkiem Stowarzyszenia poczmistrzów, poczetkspedytów i poczetkspedytorów Galicji i Bukowiny i W. Ks. Krakowskiego, a względnie zmarł jako członek tegoż Stowarzyszenia.

Z pomiędzy kandydatów, mających równą kwalifikację, mają pierwszeństwo młodzieńcy nie mający rodziców lub też ojca, tudzież młodzieńcy ucieszcający do wyższej klasy.

Prawo nadawania stypendyum tego służy Wydziałowi powiatowemu Stowarzyszenia.

Podania należy wnieść za pośrednictwem przełożonej Dyrekcji szkolnej do Wydziału krajowego najpóźniej do 15 listopada b. r. i załączyć metrykę urodzenia, świadectwo ubóstwa, należyte potwierdzenie, ostatnie świadectwo szkolne i dowód, że ojciec kandydata jest członkiem wskazanego powyżej Stowarzyszenia, a względnie zmarł jako członek, a ewentualnie także dowód, że kandydat jest sierotą.

Z Wydziału krajowego

Królestwa Galicji i Lodomerji wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim.

Lwów, dnia 17 września 1898.

G R O T T.

L. 54371 (5924)

Ogłoszenie konkursu.

W celu nadania stypendyum z zapisu „Ordynata Mieroszewskiego“ o rocznych 200 złr. a. w., ogłasza się niniejszym konkurs.

Stypendyum to przeznaczone jest wyłącznie dla uczniów gimnazjum św. Anny w Krakowie, jednakowoż stypendysta może też korzystać aż do ukończenia nauk uniwersyteckich.

Pierwszeństwo mają synowie ubogiej szlachty staropolskiej, zamieszkałej w Kró-

stwie Galicji i Lodomerji lub we Wielkim Księstwie Krakowskim, a tylko w braku kandydatów pochodzenia szlacheckiego korzystają z fundacji inni uczniowie, jednak tylko tacy, którzy sami równie jak ich rodzice rodzeni są w Galicji lub Wielkim Księstwie Krakowskim i których językiem ojczystym jest język polski.

Prawo nadawania stypendyum służy Jasnie Wielmożnemu Stanisławowi hr. Mieroszewskiemu.

Kandydaci winni wnieść podania swoje na ręce Dyrekcji c. k. gimnazjum św. Anny w Krakowie najpóźniej do dnia 15 listopada b. r. i załączyć metrykę chrztu, świadectwo ubóstwa, świadectwo szkolne, tudzież dowody, iż co do pochodzenia swego posiadają warunki wyżej wymagane.

Z Wydziału krajowego

Królestwa Galicji i Lodomerji wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim.

We Lwowie, dnia 17 września 1898.

G R O T T.

Upadłości.

L. cz. S 8/98 (2) (5931 1—3)

C. k. Sąd obwodowy w Kołomyi niniejszym wiadomo czyni, że równocześnie otwiera się konkurs do całego ruchomego, jakoteż w krajach, w których ustawa konkursowa z 25 grudnia 1868 Nr. 1 dz. u. p. p. z roku 1869 obowiązuje, położonego nieruchomości majątku Fedora Nostorka, gospodarza w Starych Kutach, i że do kierowania tym konkursem ustanowiony został jako komisarz konkursowy c. k. Sędzia powiatowy w Kutach Rastawiecki, zaś jako tymczasowy zawiadowca także mały adw. dr. Daniłowicz w Kutach.

Wzywa się zatem wszystkich wierzycieli konkursowych, ażeby wszystkie swe, z któreby tytuł pochodzące roszczenia, nawiądyby co do takowych spór jaki był w toku, do dni 60 wedle przepisów ustawy konkursowej i pod zagrożeniem podanych także następstw prawnych w c. k. Sądzie powiatowym w Kutach zgłosili, i aby na terminie na dzień 9. grudnia 1898 przed południem do likwidacji ogólnej wyznaczonym, który zarazem jako termin ugody się wyznacza, płynność i pierwszeństwo swych pretensji wyrażali.

Zresztą wolno będzie wierzycielom, którzy wierzycielności swe zgłoszą, wybrać na tym terminie w miejsce zawiadowcy masę tegoż zastępcy i wydziału, innych mężów swego zaufania.

Do potwierdzenia tymczasowego zawiadowcy masy, a względnie do wyboru nowego zawiadowcy masy, tegoż zastępcy i wydziału wierzycieli, ustanawia się termin na dzień 21. listopada 1898 godzinę 9 rano, na którym wierzyciele do komisarza konkursowego zgłoszą się mają.

Wreszcie wzywa się wierzycieli, którzy poza obrębem miasta Kut w mieszkają, aby mieszkających w Kutach zastępcę do odbierania uchwał sądowych zamierzali, gdyż w przeciwnym razie na ich koszt i niebezpieczeństwo kurator dla nich zostanie ustanowiony.

Dalsze ogłoszenia, które w toku postępowania konkursowego jako potrzebne się okazać, zostaną w części urzędowej Gazety Lwowskiej ogłoszone.

C. k. Sąd obwodowy. Oddział V. Kołomyja, dnia 9. września 1898.

L. cz. III. 95/97 (55) (5929)

W sprawie konkursowej Czesława Kieszewskiego, celem powzięcia uchwały na wniosek zarządcy masy co do zawręć się mającej wedle przedłożonego projektu ugody przez tegoż zarządcę imieniem masy konkursowej ze spółnikami i właścicielami przedsiębiorstwa pan ramy „Berezyna“, po myśli §. 148 ust. konk. zwołuje zgromadzenia ogółu wierzycieli, które się odbędą w biurze komisarza konkursowego Nr. 2 dnia 5. października 1898 o godzinie 10 rano.

Na tej samej audyencyi odbędą się dodatkowo rozprawa likwidacyjna co do zgłoszonych po ogólnym terminie likwidacyjnym wierzycielności Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie w kwotach 1467 R. 225 R. s. i t. d. podaniem z dnia 23. lipca 1898 l. cz. III 95/97 (54).

Kraków, 7. września 1898.

Komisarz konkursowy.

Kuratele.

L. cz. L. 4/98 (5) (5878 3—3)

Juliana Kajfaszówna ze Szytkowie uznana umysłowo niedołężną Kuratorem jest Józef Kubarski z Bachowie.

C. k. Sąd powiatowy, Oddział I. Zator, 24. sierpnia 1898.

L. cz. P. 92/98 (6) (5918 1—3)

Harasym i Warwara Korobije uznani marnotrawnymi, kuratorem jest Józef Jacenty z Laskowie.

C. k. Sąd powiatowy, Oddział I. Budzanów, dnia 13. sierpnia 1898.

Wyroki prasowe.

L. cz. Pr. 101/98 (2) (5926)

W Imieniu Jego Cesarskiej Mości!

C. k. Sąd krajowy dla spraw karnych orzekł na mocy §§. 489 i 493 p. k. i §. 37 u. pr., że treść artykułu umieszczonego w Nr. 37 czasopisma: „Monitor“ z dnia 18. września 1898 pod napisem: „Odmienność etyka“ od słów: „pewien niecywilista“ aż do końca zawiera znamienną występkę z §. 300 u. k. i art. IV. ust. z 17/12 1862 Nr. 8. d. p. p. z r. 1863, zatem usprawiedliwioną jest zarządza przez c. k. Prokuratora rządowego konfiskata tego czasopisma.

Wskutek tej uchwały wzbronione jest dalsze rozpowszechnienie tego artykułu a zabrane nakład ma być zniszczony.

Lwów, dnia 24. września 1898.

Rozmaite obwieszczenia.

L. cz. C. 866/98 (1) (5962)

Przeciw Perli Traub, poprzednio w Stanisławowie zamieszkałej, której miejsce pobytu jest nieznane, wniesionym został do c. k. sądu powiatowego w Stanisławowie przez firmę Brüder Hirschfeld et Comp. we Wiedniu, Erste Samhaber Essfabrik w Samborze, Brandstätter et Singer we Lwowie, pozew o zapłatę kwot 38 złr., 19 złr. 25 ct. i 64 złr. 13 ct., przez adwokata dra Izidora Farka w Stanisławowie.

Na podstawie pozwu wyznaczoną została audyencya na dzień 28 września 1898 o godzinie 9-tej rano w tutejszym sądzie Nr. drzewi 42.

Celem strzeżenia praw Perli Traub ustanawia się p. dra Feliksa Majeranowskiego, adwokata w Stanisławowie, kuratorem.

Tenże kurator zastępcywać będzie pozwaną w rzecznej sprawie na jej koszt i niebezpieczeństwo, dopóki ona w sądzie się nie zgłosi lub pełnomocnika nie zamianuje.

C. k. Sąd powiatowy, Oddział I. Stanisławów, dnia 1 sierpnia 1898.

L. cz. IV. 487/97 1 (5732 3—3)

C. k. Sąd powiatowy w Kozowie zawiadamia Rafała Kurzoka z życia i miejsca pobytu nieznane, że dla tegoż w sprawie tabularnej Perli Kurzok o wpis prawa własności do sumy 100 złr. aw. Selig Kurzok kuratorem ustanowiony został.

Kozowa, 8 kwietnia 1898

L. 2320 (5728 3—3)

C. k. Sąd powiatowy w Grzymałowie, celem doręczenia ts. uchwały z d. 17 grudnia 1896 l. 9213 ustanawia Dmytra Koneńko kuratorem ad actum dla niewiadomej z miejsca pobytu Maryi Banasowskiej i o tem także celem strzeżenia swych praw, niniejszym edyktem zawiadamia.

C. k. Sąd powiatowy.

Grzymałów, 23 kwietnia 1897.

L. 21515 (5910 2—3)

C. k. Dyrekcja okręgu skarbowego w Nowym Sączu zawiadamia niewiadomego z miejsca pobytu Józefa Kelln-ra, dzierżawcę prawa poboru podatku spożywczego od wina w okręgach dzierżawczych: Krościenko, Mszana dolna i Łososna, iż w razie gdyby się nie zgłosił w przeciągu 6 (sześciu) tygodni w kancelarii urzędowej wymienionej na wstępie Dyrekcji, zostanie uznany za ugodolomnego i rozpisze się nowa licytacja na powyższe przedmioty dzie żywy.

C. k. Dyrekcja okręgu skarbowego. Nowy Sącz, dnia 20 września 1898.

Doniesienia prywatne.

Wspierajcie przemysł krajowy
Żądajcie wszędzie tutek Niemojowskiego
odznaczonych dwoma medalami zasługi.
Należy strzedz się przed naśladownictwem.

Najtańszem i najlepszem źródłem zakupu wszelkiego rodzaju papierów i przyborów szkolnych i kancelaryjnych, oraz towarów wchodzących w zakres piśmiennictwa, jest sklep
S. W. Niemojowskiego, Lwów, plac Maryacki 8.
Szczegółowe doniesienia roznosiła się franco.

**Do „Gazety Lwowskiej”
OGŁOSZENIA**
przyjmuje wyłącznie
Ajencya dzienników i ogłoszeń
Lwów, Pasaż Hausmana 9.
gdzie można nadawać także inseraty do
wszystkich miejscowych, zamiejscowych i za-
granicznych dzienników
po cenach najprzystępniejszych.

Drobne ogłoszenia
od wyrazu petitem 1½ centa, tłustym
petitem dwa centy.

Dwa pokoje z kuchnią, pokój i kuchnia, duży
pokój osobny, Zamoyckiego 2. 862

Panowie akademicy znajdują umieszczenie
w domu inteligentnym. Mieszkanie: wielki po-
kój z osobnym wejściem, wikt domowy dobry i po-
rządna usługa. Bliższa wiadomość: Ajencya dzien-
ników i ogłoszeń, Pasaż Hausmana 9.

Kurs języka niemieckiego, konwersacyi nie-
mieckiej i przygotowania do wszelkich egza-
minów u p. Kamili Bryk rozpoczyna się od wrze-
śnia, ul. św. Mikołaja 1. 3

Zdolny, młody, żonaty stangret, który służył
przy ułanach, a nasępnie dłużył czas jako
stajenny, poszukuje obowiązku. Łaskawe zgłosze-
nia ulica Sokola 1. 5.

Prawnik posiadający praktykę kance-
laryjną (świadectwa), obejmuje
natychmiast na prowincyi posadę manipu-
lanta przy przedsiębiorstwie przemysłowym
lub gdziekolwiek bądź za wynagrodzeniem
miesięcznem minimum 40 zł. Łaskawe zgło-
szenia: Lwów, „Impressa” albo Czytelnia
akademicka dla F. K. 866

Dyetaryusz sądowy
obeznany gruntownie z manipulacją
sądową, z wzorowemi świadectwami,
poszukuje miejsca. D., poczta Jarosław. 854

Brzytwy znakomite angielskie i z So-
lingen znaku „Blźnięta” (pod gwaran-
cją i z prawem wymiany) po zł. 1.50,
2, 2.50, 3 i 3.50, paski do brzytw,
czarki i pendzle do golenia
polecia

Piotr Chrzastowski
handel żelazny. we Lwowie, plac Kapitulny 1
(naprzeciw katedry). 849

Ubogi Łazarz. 848
Z łża boleści zwracam się do serc miłujących
Boga i bliźniego, aby nieszczerliwemu ojcu
rodziny raczyli łaskawie przyjść z pomocą
temu, który po 14-letniej pracy zawodowej od
5 lat obłożnie chorego, pozostającego bez dachu
na okropnej nędzy. Składki, za które przy
każdem pacierzu gorąco do Boga zaniosę mo-
dlitwę, proszę przesyłać pod adresem p. Kat.
Gajewska w Ustrobniej p. Krosno,

Pomieszkania eleganckie
ul. św. Zofii 1. 10 — 4, 3 po-
koje, nize, kuchnie.

30 ct. każda serya
10 sztuk.

Kolekcyja portretów historycznych w for-
mie marki listowej, wielkość 60×27
mm., rytowany h na stali, jedyny pod-
ręcznik dla młodzieży. Dla zamówień
z prowincyi należy zaliczyć porto z re-
kom. 15 ct. Ajencya dzienników, pasaż
Hausmana.

Dywany perskie i portyery
prawdziwe (starożytne) sprzedaje, kupuje i wy-
pożycza, jakoteż przyjmuje do przechowania
Skład dywanów „AU LOUVRE”
Lwów, ul. Sykstuska 1. 6.
Ulgi w spłatach wedle umowy.
Na żądanie wysyłamy nasze bogato ilustrowane
cenniki darmo i opłatnie. 835

Z Meranu
kuracyjne winogrona
10 funtów brutto wysyła wszędzie
za 2 zł. 20 ct.
Hans Tauber. Meran (Tyrol). 789

Żołobne karty pocztowe 864
ze znakomicie wykonanym portretem Cesa-
rzowej Elżbiety i innymi, wysyła 1 tuzin
za 60 ct. Dla odsprzedających 100 sztuk
2 zł. Za poprzedniemi nadawaniem należy-
tości wysyła franco Heinrich Boschan, han-
del papieru, Wien 1, Laurenzerberg Nr. 1.

Nowości w futrzanych towarach,
kapeluszach, bluza h, rekawiezkach,
wełnach, koronkach i wstążkach
po zadziwiająco niskich cenach.
„Maison de Nouveautés” Madame
Berta Fiedler, 835
Lwów, plac Kapitulny 1. 3.

Prosięta Yorkshire
z dużej rasy, szybko rosnące, po sztukach
odznaczonych pierwszą nagrodą na wysta-
wach i jarmarkach rozplodników, są do sprze-
dania w chl wni zarszyskiej. Cena dwumie-
sięcznego kurnka 22 zł., loszki 17 zł. loco
stacya Zarszyn. 858

Także i na raty bez podwyższenia
cen dywany, portyery, chodniki, k idry
wątowane, kapy na stoły i łóżka, koce,
dery na konie, jakoż wszelkie artykuły
potrzebne do urządzenia domowego
w składzie dywanów 835
„TEPPICHHAUS AU LOUVRE”
Lwów, ul. Sykstuska 6 (Pasaż Hausmana)
Na prowincye wysyła się cenniki gratis i franko.

Nowość! 902
Najnowszej konstrukcyi pneumatyczne
aparaty do wyszynku piwa, bez uży-
wanych dotąd płyt marmurowych, o
bardzo małej ilości rur cynowych,
aprost z beczki z piwnicy do piły
szynkowej prowadzące i nader łatwe
do czyszczenia. Do oglądania w restau-
racji przy ul. Sykstuskiej 12 — urzą-
dza po cenach przystępnych Chaim
Hechler, Lwów, ul. Serbska 1. 7.

Resztki chodników i wysortowane
dywany, portyery, firanki, kapy,
koce, dery na konie, gobeliny i różne
przedmioty dekoracyjne po cenach baje-
cznie tanich poleca 835
Skład dywanów „AU LOUVRE”
Lwów, ul. Sykstuska 6 (Pasaż Hausmana)
Także i na raty bez podwyższenia cen.
Dla prowincyi cenniki gratis i franko.

Obwieszczenie. 5928

W dniu 12 sierpnia 1898 przydy-
bano zbłąkanych parę wołów bez wła-
ściciela, z tych jeden biały 3 lat, drugi
też biały o czerwonym karku i płatach
4 lat. Właściciel winien się zgłosić w
przeciągu trzech tygodni, w przeci-
wnym razie woły te zostaną w drodze
publicznej licytacji w dniu 25 paździer-
nika 1898 sprzedane.
Zwierzchność gminy Smorze miasto
dnia 21 września 1898.
Jarosiewicz, burmistrz.

Do P. T. Właścicieli koni 835

Jeżeli Wielmożny Pan
zamierza dobre i tanie
dery na konie
kupić, zechce Wielmo-
żny Pan udać się do
składu dywanów
AU LOUVRE
Lwów, Sykstuska 6.
Tamże znajdzie Wielm.
Pan ogromny wybór
der po zdumiewająco
niskich cenach.
Na prowincye wysy-
łamy na żądanie nasze
bogato ilustrowane cenniki gratis i franko.

Ogłoszenie konkursu.

Z fundacyi założonej przez p. Jakóba
Stroh, pod nazwą: Fundacya im. Klary Stroh
dla wyposażenia biednych dziewcząt izrae-
lickich, będą w roku bieżącym, a mianowi-
cie dnia 27 października, jako w dniu śmierci
bł. p. Klary Stroh, nadane dwa posagi w
kwotach po 800 zł.

Ubiegające się winne wykazać ubóstwo,
moralne prowadzenie się, okoliczność, że skoń-
czyły szesnasty, a nie przekroczyły trzydzie-
stego piątego roku życia, tudzież przynależ-
ność do gminy miasta Lwowa, ewentualnie
pokrewieństwo z fundatorem Jakóbam lub z
bł. p. Klarą z Trachtenbergów Strohową;
tymże ostatnim należy się pierwszeństwo bez
względu na miejsce ich przynależności.

Podanie, należyście zaopatrzone, należy
wnieść przed upływem 15 października b. r.
na ręce p. Jakóba Stroh Lwów ul. Hetmań-
ska, przy czem się nadmienić, że wedle po-
stawienia listu fundacyjnego p. Jakóbowi Stroh
przysługuje prawo nadania tych posagów do-
wolnie bez formalności i bez poprzedniego
losowania. 867

Lwów, dnia 20 września 1898.

Mleko niezbierane ze Starego Siola
z folwarków JW. p. hr. Potockiego,
główna sprzedaż w handlu
Karola Ballabana, we Lwowie, ul. Halicka 23. 841
Z dostawą do domu 10 ct. litr.

We wszystkich składach Perfum, Aptekarzy,
Drogiotów i Fryzjerów znajduje
się
VELOUTINE
Puder
ryżowy specjalnie
PRZYGOTOWANY Z RYZEM
Przez CH^{les} FAY, Fabrykanta Perfum
PARYŻ, 9, Ulica de la Paix, 9, PARYŻ

Do sprzedania
w większem mieście w Galicyi egzy-
stujący od lat 30stu handel korzenny
z pokojem do śniadań, bardzo dobrze
rentujący się. Oferty rekomendowane
pod L. 30, poste restante Lwów.

CENNIK
drzew i krzewów owocowych,
drzew i krzewów ozdobnych
i roślin
wysyła gratis i opłatnie
E UKLAŃSKI
Zarząd ogrodów Olsza-Dwór
poczta stacya Kraków. 785

Wystawa ogólna 835
wschodnich i innych
obcych i krajowych
dywanów, portyer,
firanek i chodników,
otwarta przez cały
dzień, w nocy zaś
przy elektrycznym
oświetleniu. Wstęp
wolny. Zdumiewają-
co tanie ceny są na
wszystkich towarach
dokładnie uwidocz-
nione. Ulgi w spła-
tach wedle umowy.
Uprasza się każdego,
kto coś zakupić pra-
gnie, by wprzód obejrzał tę wystawę. Na prowincye
cenniki darmo i opłatnie. Listy adresować należy:
Skład dywanów „AU LOUVRE”, Lwów,
ul. Sykstuska (Pasaż Hausmana).

Ogłoszenie. 7225

Dyrekcya galic. Towarzystwa kre-
dytowego ziemskiego wypowiada niniej-
szem na podstawie §. 63 statutów p.
Maryanowi Linde resztujące kapitały
pożyczkowe w sumach 10529 zł. 40 ct.
a. w. i 1353 zł. 64 ct. w. a. listami
zastawnymi, pochodzące z większych
sum pożyczkowych 11800 zł. a. w. i
3000 zł. w. a. na hipotecę dóbr Cze-
remchów II. Skarbkowszczyzna, w po-
wiecie kołomyjskim położonych, inta-
bulowanych, z tego Towarzystwa wy-
pożyczonych z dniem 31 grudnia 1898
jeszcze pozostałych.

Dyrekcya galic. Towarzystwa kre-
dytowego ziemskiego wzywa więc p.
Maryana Linde, jako właściciela tych
dóbr, ażeby wypowiedziane kapitały
w przeciągu sześciu miesięcy do kasy
galic. Towarzystwa kredytowego ziem-
skiego złożył pod rygorem egzekucyi,
a mianowicie przymusowej sprzedaży
rzeczonych dóbr.

Lwów, dnia 19 września 1898.

Zeszyt 9.

NA OKOŁO ŚWIATA

zawierający 8 widoków z „Rossyi” (część II.) podług zdjęć fotograficznych
w kolorach naturalnych z tekstem objaśniającym prof. St. Majerskiego

wyjdzie za parę dni

i przesłany zostanie około 1 października wszystkim prenumeratorom.